

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲ مردادماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی	محمد بحیرایی، عارف بهرام‌نیا، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده‌فرد، علی حسینی‌نوه، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، پیمان طیار، هادی فولادی، فرشید کریمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، سعید جعفری، مجتبی فرهادی هومن نمازی
جامعه‌شناسی	آزیتا بیدقی، جواد جلیلیان، فاطمه صفری، محمد مهدی یعقوبی، سید آرش مرتضائی‌فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، رانیا امیری، محمد حبیبی، محمدعرفان فرهادی، فرید هادی
عربی، زبان قرآن	نوید امساک، محمود بادبرین، مجید بیگلری، ابوطالب درانی، آرمن ساعدپناه، امیرحسین شکوری، کامران عبداللهی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، روح‌الله گلشن، محمد کریمی‌نیا، محمدصادق محسنی، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، رضا معصومی، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	فاطمه احمدی، علیرضا پدram، مریم خسروی دهنوی، یاسین ساعدی، مهدی کاردان، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، موسی اکبری، جواد پاکدل، پرگل رحیمی، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	کوثر دستورانی، علیرضا رضایی، سارا شریفی، محمدعرفان هوشیاری

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	عباس مالکی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	زهره توکلی محمد مهدی اسلامی	مسئول درس: فریبا رنوفی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	—	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهره شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	سینا غلامی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویش‌علی ابراهیمی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محمد قزی، وجیهه نجفی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	علیرضا سالمی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه‌پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	امیرمحمد قلعه‌کاهی ایمان کلاته‌عربی	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق‌پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سینا غلامی	مسئول درس: سجاد حقیقی‌پور ویراستار: علی ابراهیمی آرانی، زهره شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۲)

۱- گزینه «۲»

(امیر حسن زاده فخر)

در منطق ریاضی به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست (راست یا دروغ) را به آن نسبت بدهیم، یک گزاره گفته می‌شود.

الف) گزاره است.

ب) گزاره نیست (نمی‌توان درست یا نادرست بودن آن را بیان کرد)

ج) گزاره نیست (نمی‌توان درست یا نادرست بودن آن را تعیین کرد)

د) گزاره است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۲- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

درست $\rightarrow (\sim p) \rightarrow \sim$ نادرست $\rightarrow p \rightarrow$ درست

نادرست $\rightarrow (\sim q) \rightarrow \sim$ درست $\rightarrow q \rightarrow$ نادرست

درست $\rightarrow (\sim (\sim q)) \rightarrow \sim$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه ۴)

۳- گزینه «۲»

(پیمان طیار)

گزاره‌های $(p \Rightarrow q) \sim$ و $p \wedge \sim q$ هم‌ارز منطقی هستند، زیرا ارزش دو ستون آن‌ها یکسان است چون:

p	q	$p \Rightarrow q$	$\sim (p \Rightarrow q)$	$\sim q$	$p \wedge \sim q$
د	د	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	د	د	د
ن	د	د	ن	ن	ن
ن	ن	د	ن	د	ن

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۴- گزینه «۳»

(امیر حسن زاده فخر)

با توجه به جدول می‌توان، ارزش هر یک از گزاره‌ها را تعیین کرد.

p	q	$\sim p$	$p \vee q$	$\sim p \wedge (p \vee q)$	$\sim (p \vee q)$	$p \wedge \sim (p \vee q)$
د	د	ن	د	ن	ن	ن
د	ن	د	د	د	ن	ن

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۳ تا ۶)

۵- گزینه «۴»

(علی حسینی نوه)

ترکیب عطفی دو گزاره تنها در حالتی درست است که هر دو درست باشند، پس:

p درست و $(p \Rightarrow (q \wedge \sim r))$ درست است.

از طرفی در ترکیب شرطی زمانی مقدم درست است، برای درست بودن کل

گزاره باید تالی هم درست باشد، پس $(q \wedge \sim r)$ درست است.

با توجه به ترکیب عطفی برای درست بودن $(q \wedge \sim r)$ باید q و $\sim r$ هر دو درست باشند پس:

نادرست $\equiv r$ ، درست $\equiv q$ ، درست $\equiv \sim r$

در نهایت با بررسی گزینه‌ها گزاره با ارزش درست را مشخص می‌کنیم.

گزینه «۱»:

q	r	$q \Rightarrow r$
د	ن	ن

گزینه «۲»:

$\sim r$	$\sim q$	$\sim r \wedge \sim q$
د	ن	ن

گزینه «۳»:

r	$\sim p$	$r \vee \sim p$
ن	ن	ن

گزینه «۴»:

p	$\sim r$	$p \Rightarrow \sim r$
د	د	د

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

۶- گزینه «۱»

(مهمر بهیرایی)

چون ارزش گزاره شرطی داده شده نادرست است، پس مقدم آن یعنی $(p \wedge \sim q)$ درست و تالی آن یعنی r نادرست است.

$p \wedge \sim q \equiv T \Rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ \sim q \equiv T \rightarrow q \equiv F \end{cases}$

حال ارزش گزاره‌های داده شده را بررسی می‌کنیم.

$(p \Leftrightarrow \sim r) \Leftrightarrow (q \vee p) \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$

$r \Rightarrow (q \Leftrightarrow p) \equiv F \Rightarrow F \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

۷- گزینه «۱»

(مهمر بهیرایی)

عکس نقیض گزاره شرطی $p \Rightarrow q$ به صورت $\sim q \Rightarrow \sim p$ است.

پس «اگر n عددی زوج باشد، آنگاه $n^3 + 1$ عددی زوج نیست» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه ۱۶)

۸- گزینه «۱»

(مهمر بهیرایی)

مربعات دو عدد حقیقی را x^2 و y^2 فرض می‌کنیم، سپس معکوس مربعات دو عدد به صورت $\frac{1}{x^2}$ و $\frac{1}{y^2}$ است. در نتیجه گزینه «۱» درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

طبق جدول ارزش گزاره‌ها، اگر q درست باشد، ارزش گزاره $p \Rightarrow q$ با گزاره p هم‌ارزش می‌شود، پس q درست و p گزاره‌ای دلخواه است. ارزش هر مورد را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{array}{cc} \text{ن} & \text{ن} \\ \text{د} & \text{د} \\ \text{الف) } q \Rightarrow (\sim q \wedge p) & \text{ب) } \sim q \Leftrightarrow (p \vee q) \\ \text{نادرست} & \text{نادرست} \end{array}$$

$$\begin{array}{cc} \text{د} & \text{ن} \\ \text{د} & \text{د} \\ \text{پ) } p \Rightarrow (\sim p \Rightarrow q) & \text{ت) } (p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (\sim q \Rightarrow \sim p) \\ \text{درست} & \text{درست} \end{array}$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه ۹)

۱۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در قاعده قیاس استثنایی، مقدم گزاره شرطی، در مقدمه (۲) و تالی آن در نتیجه ظاهر می‌شود. بنابراین A معادل «ارزش $p \wedge q$ درست است.» و B معادل «ارزش $p \Rightarrow q$ درست است.» است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه ۱۵)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(معمد بعبیرایی)

$$\begin{aligned} (x - \frac{3}{2})(x - (-3)) &= 0 \Rightarrow (x - \frac{3}{2})(x + 3) = 0 \\ \Rightarrow x^2 + \frac{3}{2}x - \frac{9}{2} &= 0 \xrightarrow{\times 2} 2x^2 + 3x - 9 = 0 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۲۱)

۱۲- گزینه «۲»

(معمد بعبیرایی)

$$\begin{aligned} 10 - 5x &= \frac{2}{3}x \xrightarrow{\times 3} 30 - 15x = 2x \\ \Rightarrow 17x &= 30 \Rightarrow x = \frac{30}{17} \end{aligned}$$

$\frac{x}{2} = \frac{15}{17}$ نصف آن عدد

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۴)

۱۳- گزینه «۳»

(معمد بعبیرایی)

$$\begin{aligned} S = -\frac{b}{a} = -\frac{-(k-1)}{3} = \frac{k-1}{3} &\Rightarrow -k+1=5 \Rightarrow k=-4 \\ P = \frac{c}{a} = \frac{2k}{3} = -\frac{8}{3} &\text{ حاصل ضرب ریشه‌ها} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۴- گزینه «۴»

(امیر زراندوز)

$$\begin{aligned} (x+2)^2 &= 9 \Rightarrow x^2 + 4x + 4 = 9 \\ \Rightarrow 3x^2 + 12x + 12 &= 27 \Rightarrow 3x^2 + 12x - 15 = 0 \\ \xrightarrow{\text{مقایسه با معادله}} k &= 15 \\ 3x^2 + 12x - k &= 0 \\ (x+2)^2 &= 9 \Rightarrow \begin{cases} x+2=3 \Rightarrow x=1 \\ x+2=-3 \Rightarrow x=-5 \end{cases} \\ \Rightarrow k+1 &= 15+1=16 \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۵- گزینه «۱»

(امیر زراندوز)

$$\begin{aligned} x=-1 \Rightarrow 5(-1)^2 + k(-1) - 2k + 1 &= 0 \\ \Rightarrow 5 - k - 2k + 1 &= 0 \Rightarrow -3k = -6 \Rightarrow k=2 \\ 5x^2 + 2x - 3 &= 0 \text{ معادله را بازنویسی می‌کنیم} \\ \xrightarrow{5+(-3)=2} \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = \frac{-c}{a} = \frac{3}{5} \end{cases} \end{aligned}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۲)

۱۶- گزینه «۲»

(علی حسینی نوه)

با مشخص کردن a ، b و c حاصل ضرب و حاصل جمع ریشه‌ها را می‌نویسیم:

$$a=k, b=k-2, c=k+2$$

$$\text{حاصل ضرب} = \frac{c}{a} = \frac{k+2}{k}$$

$$\text{حاصل جمع} = \frac{-b}{a} = \frac{-(k-2)}{k}$$

می‌دانیم حاصل ضرب ریشه‌ها برابر با معکوس مجموع ریشه‌ها است، پس:

$$\frac{k+2}{k} = \frac{-k}{k-2} \xrightarrow{\text{طرفین وسطین}} (k-2)(k+2) = (k)(-k)$$

$$\Rightarrow k^2 - 4 = -k^2$$

$$2k^2 = 4 \xrightarrow{+2} k^2 = 2 \xrightarrow{\sqrt{\quad}} k = +\sqrt{2} \text{ یا } -\sqrt{2}$$

در نهایت مقداری را برای k در نظر می‌گیریم که Δ معادله را مثبت کند (چون معادله دو ریشه دارد). پس:

$$k = \sqrt{2} \Rightarrow \sqrt{2}x^2 + (\sqrt{2}-2)x + \sqrt{2}+2 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac \Rightarrow (\sqrt{2}-2)^2 - 4(\sqrt{2})(\sqrt{2}+2)$$

$$\Delta = 6 - 4\sqrt{2} - 8 - 8\sqrt{2} \Rightarrow \Delta = -2 - 12\sqrt{2} < 0$$

$$k = -\sqrt{2} \Rightarrow -\sqrt{2}x^2 + (-\sqrt{2}-2)x + \sqrt{2}+2 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac \Rightarrow (-\sqrt{2}-2)^2 - 4(-\sqrt{2})(-\sqrt{2}+2)$$

$$\Delta = 6 + 4\sqrt{2} - 8 + 8\sqrt{2} \Rightarrow \Delta = -2 + 12\sqrt{2}$$

پس $k = -\sqrt{2}$ قابل قبول است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$2\left(-\frac{1}{2}\right)x^2 - 4x - 4\left(-\frac{1}{2}\right) - 5 = 0 \Rightarrow -x^2 - 4x - 3 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + 4x + 3 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 4^2 - 4(1)(3) = 16 - 12 = 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۹ و ۳۲)

ریاضی و آمار (۳)

۲۱- گزینه «۲»

(امیررضا ذاکر زاده)

طبق اصل ضرب داریم:

$$5 \times 4 \times 6 = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۲- گزینه «۲»

(معمربراهیم توزنره جانی)

یکان فقط رقم ۵ و اولین سمت چپ ۳ یا ۴ است، پس:

$$\frac{2}{\{4,3\}} \times \frac{3}{\{4,3\}} \times \frac{1}{\{5\}} = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۲۳- گزینه «۲»

(معمربفیرایی)

$$\text{تعداد زیرمجموعه‌های } 2 \text{ عضوی} = \binom{2}{0} = \frac{2!}{0! \times 2!} = \frac{2 \times 1 \times 0!}{0! \times 2 \times 1} = 2$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۲۴- گزینه «۱»

(امیررضا ذاکر زاده)

اگر تعداد تیم‌ها را x بگیریم، هر تیمی با $x-1$ تیم دیگر بازی می‌کند که می‌شود $\frac{x(x-1)}{2}$ بازی. از طرفی چون بازی‌ها به صورت رفت و برگشت است، پس در مجموع $x(x-1)$ بازی داریم. پس:

$$x(x-1) = 56 \Rightarrow x^2 - x - 56 = 0 \Rightarrow (x-8)(x+7) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 8 \checkmark \\ x = -7 \times \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۲۵- گزینه «۴»

(معمربفیرایی)

با n نقطه می‌توان $\binom{n}{2}$ وتر رسم کرد. بنابراین:

$$\binom{n}{2} = \frac{n!}{(n-2)! \times 2!} = \frac{n(n-1)}{2}$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض}} \frac{n(n-1)}{2} = 28 \Rightarrow n(n-1) = 56 = 8 \times 7$$

۱۷- گزینه «۴»

(هاری فولاری)

$$\text{مساحت مستطیل} = (3x+1)(x+2) = 3x^2 + 6x + x + 2$$

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{2x(2x+1)}{2} = 2x^2 + x$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 7x + 2 = 4x^2 + 2x + 8$$

$$\Rightarrow x^2 - 5x + 6 = 0 \Rightarrow (x-3)(x-2) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x=3 \Rightarrow \text{محیط مستطیل} = 2(5+10) = 30 \\ x=2 \Rightarrow \text{محیط مستطیل} = 2(4+7) = 22 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۱ و ۳۲)

۱۸- گزینه «۳»

(عارف بهرام‌نیا)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر $\Delta = b^2 - 4ac < 0$ باشد، معادله فاقد ریشه حقیقی است. پس:

$$\Delta = 4^2 - 4(a-1)(2) < 0$$

$$\Rightarrow 16 - 12a + 12 < 0 \Rightarrow 12a > 28 \Rightarrow a > \frac{28}{12}$$

$$\Rightarrow a > \frac{7}{3}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

b و c ریشه‌های معادله $x^2 + bx + c = 0$ هستند، پس داریم:

$$\text{مجموع ریشه‌ها} = -\frac{b}{a} \Rightarrow b + c = -\frac{b}{1} \Rightarrow c = -2b$$

$$\text{حاصلضرب ریشه‌ها} = \frac{c}{a} \Rightarrow bc = \frac{c}{1} \Rightarrow \frac{+c}{c \neq 0} \Rightarrow b = 1$$

بنابراین $-2b = -2$ و خواهیم داشت:

$$b - c = 1 - (-2) = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۹ و ۳۲)

۲۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنگور سراسری دی ۱۴۰۱)

در معادله $2kx^2 - 4x - 4k - 5 = 0$ داریم:

$$P = \frac{c}{a} = \frac{-4k-5}{2k} = -2 - \frac{5}{2k}$$

برای آنکه حاصلضرب ریشه‌ها یعنی $-2 - \frac{5}{2k}$ بیشترین مقدار شود، باید

$\frac{5}{2k}$ کمترین مقدار ممکن شود. از طرفی طبق فرض مسئله، ضرایب معادله،

صحیح‌اند، پس ضریب x^2 یعنی $2k$ باید صحیح باشد. اگر $2k = -1$

باشد، آنگاه $-\frac{5}{2k} = -5$ کمترین مقدار ممکن را دارد. بنابراین: $2k = -1$

در نتیجه: $k = -\frac{1}{2}$ با جایگذاری $k = -\frac{1}{2}$ در معادله داریم:

$$۲) \frac{2}{\underbrace{\{ق, ت\}}_{4!}} \frac{1}{\{ف\}}$$

$$۳) \frac{2}{\underbrace{\{ت, ف\}}_{4!}} \frac{1}{\{ق\}}$$

$$۴) \frac{2}{\underbrace{\{ف, ق\}}_{4!}} \frac{1}{\{ت\}}$$

طبق اصل ضرب تعداد حالات ممکن را به دست می آوریم:

$$\text{حالت ۱: } ۳ \times ۴! = ۷۲$$

$$\text{حالت ۲: } ۲ \times ۴! = ۴۸$$

$$\text{حالت ۳: } ۲ \times ۴! = ۴۸$$

$$\text{حالت ۴: } ۲ \times ۴! = ۴۸$$

در نتیجه طبق اصل جمع داریم:

$$۷۲ + ۴۸ + ۴۸ + ۴۸ = ۲۱۶$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۸)

(معمد بفرمایی)

۲۹- گزینه «۳»

ابتدا ۵ کتاب را به طوری که تعداد کتاب های ریاضی بیش تر باشد، انتخاب می کنیم و طبق شرایط مسئله جایگشت می دهیم، این کار به دو حالت زیر امکان پذیر است:

$$۴ \Rightarrow \left(\frac{4}{4} \right) \times \left(\frac{6}{1} \right) \times ۴! \times ۱! \times ۲!$$

$$= ۱ \times ۶ \times ۲۴ \times ۱ \times ۲ = ۲۸۸$$

یا

$$۳ \Rightarrow \left(\frac{4}{3} \right) \times \left(\frac{6}{2} \right) \times ۳! \times ۲! \times ۲!$$

$$= ۴ \times ۱۵ \times ۶ \times ۲ \times ۲ = ۱۴۴۰$$

$$\xrightarrow{\text{اصل جمع}} ۲۸۸ + ۱۴۴۰ = ۱۷۲۸$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۸)

(فرشید کریمی)

۳۰- گزینه «۲»

در پاسخ گویی به سوالات ۴ گزینه ای حالتی است که می توانند پاسخ هم ندهند پس ۵ حالت دارد:

$$۲۵۵ = ۵^۲ (۵) = ۵^۱ \times ۵ \times \dots \times ۵ = ۵ \times ۵ \times \dots \times ۵ \text{ تعداد حالات } ۱۰ \text{ سؤال } ۴ \text{ گزینه ای}$$

$$۲۵ = ۲ \times ۲ \times ۲ \times ۲ \times ۲ \text{ تعداد حالات } ۵ \text{ سؤال } ۲ \text{ گزینه ای}$$

$$۵۰۵ = ۲۵۵ \times ۲۵ = \text{تعداد کل حالات}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۴)

$$\Rightarrow n = ۸$$

$$\text{تعداد مثلث ها} = \left(\frac{۸}{۳} \right) = \frac{۸!}{۵! \times ۳!} = \frac{۸ \times ۷ \times ۶}{۶} = ۵۶$$

$$\text{تعداد چهار ضلعی ها} = \left(\frac{۸}{۴} \right) = \frac{۸!}{۴! \times ۴!} = \frac{۸ \times ۷ \times ۶ \times ۵}{۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱} = ۷۰$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۸ تا ۱۱)

(معمد بفرمایی)

۲۶- گزینه «۱»

ابتدا ۲ مهره آبی و ۲ مهره قرمز را انتخاب می کنیم که این کار به

$$\left(\frac{۴}{۲} \right) \times \left(\frac{۴}{۲} \right) \text{ راه امکان پذیر است. سپس برای چیدمان یک در میان آن ها } ۲$$

حالت وجود دارد یکی با مهره قرمز شروع کنیم و یا با مهره آبی شروع کنیم. سپس مهره های قرمز ۲! و مهره های آبی نیز ۲! جایگشت دارند. بنابراین تعداد حالت های مطلوب مسئله برابر است با:

$$\left(\frac{۴}{۲} \right) \times \left(\frac{۴}{۲} \right) \times ۲ \times ۲! \times ۲! = \frac{۴ \times ۳}{۲} \times \frac{۴ \times ۳}{۲} \times ۲ \times ۲ \times ۲ = ۶ \times ۶ \times ۸ = ۲۸۸$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۱۱)

(معمد بفرمایی)

۲۷- گزینه «۳»

فرض می کنیم x راه از C به D وجود دارد. برای مسیر رفت و برگشت با در نظر گرفتن شرط داده شده، مسیرهای ممکن و تعداد حالت های آن را می نویسیم:

$$ABDBA \Rightarrow ۳ \times ۲ \times ۱ \times ۲ = ۱۲$$

$$ABDCA \Rightarrow ۳ \times ۲ \times x \times ۲ = ۱۲x$$

$$ACDCA \Rightarrow ۲ \times x \times (x-1) \times ۱ = ۲x^2 - ۲x$$

$$ACDBA \Rightarrow ۲ \times x \times ۲ \times ۳ = ۱۲x$$

$$\text{مجموع حالت ها } ۲x^2 - ۲x + ۱۲x + ۱۲x + ۱۲ = ۱۳۲$$

$$\Rightarrow ۲x^2 + ۲۲x - ۱۲۰ = 0 \xrightarrow{+۲} x^2 + ۱۱x - ۶۰ = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)(x+15) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=4 \text{ ق ق} \\ x=-15 \text{ غ ق} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۲ تا ۸)

(معمد ابراهیم توزندهانی)

۲۸- گزینه «۲»

نکته حائز اهمیت در این سؤال حرف «ی» است که در اول کلمه نقطه دار (ی) و در آخر کلمه بدون نقطه (ی) ظاهر می شود. حالت های مختلف را مطابق زیر در نظر می گیریم:

$$۱) \frac{3}{\underbrace{\{ت, ف, ق\}}_{4!}} \frac{1}{\{ب\}}$$

علوم و فنون ادبی (۲)

۳۱- گزینه «۳»

(امیر حسین اشتری)

ویژگی‌های مذکور در صورت سؤال، به ترتیب معرف ادیبان مذکور در گزینه «۳» هستند.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: سعدی از شاعران قرن هفتم است.

گزینه «۲»: مولوی از شاعران قرن هفتم است، در حالی که ابن‌یمین (شاعر عصر سربداران) در قرن هشتم می‌زیست.

گزینه «۴»: دولت‌شاه سمرقندی، نویسنده کتاب «تذکره دولت‌شاه»، این کتاب را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳، ۱۶ و ۱۹)

۳۲- گزینه «۴»

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

گزینه «۲»: موضوع کتاب المعجم فی معاییر اشعار العجم علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.

گزینه «۳»: از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۳۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

خط (موی صورت) یار به خضری می‌ماند که قصد چشمه حیوان کند. مشبه: خط / مشبه‌به: خضر / ادات تشبیه: مانند / وجه‌شبه: قصد چشمه حیوان کند

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بیت فاقد ادات تشبیه است.

گزینه «۳»: بیت فاقد وجه‌شبه است.

گزینه «۴»: بیت فاقد وجه‌شبه و ادات تشبیه است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۴- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

تشبیهات بیت گزینه «۴»: ۱- حرم وصل ۲- وادی غم (هر دو تشبیه از نوع بلیغ اضافی هستند).

تشبیهات سایر ابیات:

گزینه «۱»: ۱- زمزم آتش‌وش (گسترده) ۲- زمزم لعل (فشرده)

گزینه «۲»: ۱- چون فغانی (گسترده) ۲- داغ هجر (فشرده) ۳- داغ تنهایی (فشرده) ۴- حریم وصل (فشرده)

گزینه «۳»: ۱- محبت مانند بزم طرفه و عجیبی است. (فشرده) ۲- دین و کفر مانند شکر و شیر به هم می‌جوشند. (گسترده)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۵- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت فاقد تشبیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه‌ها: «شکرخنده» و «رویش مانند ید بیضا است»

گزینه «۲»: تشبیه: «بند زلف»

گزینه «۴»: تشبیه: «ماه‌سیما»

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان)

۳۶- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

در دو بیت، آرایه تشبیه به کار رفته است:

بیت «الف»: شاعر می‌گوید هر کجا که زلف معشوق خودنمایی کند، زشت است برای نافه که لاف بزند؛ یعنی زلف معشوق از نافه خوشبوتر و مشکین‌تر است.

بیت «د»: سیمین‌بدن (بدن نقره‌ای)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۳۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بیت گزینه «۱» از چهار پایه عروضی در هر مصراع یعنی به طور کلی هشت پایه عروضی تشکیل شده است، در حالی که ابیات سایر گزینه‌ها از شش پایه آوایی ایجاد شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۳۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

چرا مُطرب	بِ می‌خاند	سُرو دی
چرا ساقی	بِ می‌گوید	دُرو دی

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فراق و اشتیاق کلمات قافیه هستند که فراق در مصراع اول یک رکن عروضی را شکل نمی‌دهد.

گزینه «۳»: نشیند: ردیف / دل و محمل کلمات قافیه

گزینه «۴»: تسکینی و مسکینی کلمات قافیه هستند که یک رکن عروضی کامل از بیت را تشکیل نمی‌دهند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۳۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا احمدی)

مفهوم بیت «ب»: ارزش در خود نگریستن

مفهوم بیت «ه»: بیت مدحی است و در ستایش یکی از بزرگان و پادشاهان سروده شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

۴۰- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت گزینه «۴» و عبارت صورت سؤال هر دو به این نکته اشاره دارد که شخص عصبانی پیش از آن‌که به شخص مقابل ضرر برساند، خود را متحمل زیان قرار می‌دهد.

مفهوم سایر ابیات:

بیت گزینه «۱»: لزوم خودداری از خشم

بیت گزینه «۲»: پرهیز از ایجاد تفرقه میان دو دوست

بیت گزینه «۳»: خشم همراه با شهوت، انسان را به تباهی می‌کشاند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۳۰)

علوم و فنون ادبی (۱)

۴۱- گزینه ۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از نظر دستور تاریخی در ترکیب «به شست اندر» دو حرف اضافه برای یک متمم آمده است؛ این نکته از نظر قلمرو زبانی قابل توجه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: نسبت دادن «دست» به «غم»، استعاره دارد و در قلمرو ادبی بررسی می‌شود (دست غمت: اضافه استعاری).

گزینه ۲: «ماهیم» به معنای «ماه من» می‌باشد، ولی «ماه» به معنای ماه سال با «سال» و «هفته» ایهام تناسب دارد. ضمناً «ماه» استعاره مصرحه از معشوق است. ایهام و استعاره از مواردی هستند که در قلمرو ادبی بررسی می‌شوند.

گزینه ۳: «کارگاه عشق» تشبیه دارد و در قلمرو ادبی بررسی می‌شود. (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۴۲- گزینه ۴

(مسن اصحابی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: متن از قابوسنامه انتخاب شده است و نویسنده با نگرش تعلیمی و اندرزی سعی می‌کند مخاطب را قانع کند که گرفتاری‌ها و دشواری‌های عشق زیاد است و عاشقی به رنج آن نمی‌ارزد.

گزینه ۲: در عبارت «متابع شهوت بودن نه کار خردمندان است» نشانه منفی‌ساز از فعل جدا شده است.

گزینه ۳: واژگان «فریشته، خلقان» امروزه به شکل «فرشته» و «مردم، خلق» به کار می‌روند.

گزینه ۴: ازدیاد واژگان عربی در متن مشهود است، از جمله: جهد، عشق، متابع، لعب، شهوت، عذاب، وصال و ... بنابراین همین گزینه جواب سؤال خواهد بود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۸)

۴۳- گزینه ۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

با توجه به اینکه نویسنده در اولین جمله متن، دنیا را به چاهی پراقت تشبیه می‌کند، نمی‌توان گفت دیدگاه خوش‌بینانه‌ای نسبت به دنیا دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۴۴- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

در بیت «الف»، «بهشت» مصراع اول به معنی فردوس و در مصراع دوم به معنی رها کردن است.

در بیت «ج» «إنعام» به معنی بخشش و «أنعام» به معنی چارپایان است.

توضیح نکات درسی:

در آرایه واژه‌آرایی یا تکرار، واژه‌ها باید از نظر لفظ و معنی یکسان باشند و در صورتی که معنای دو لفظ یکسان، متفاوت باشد، آرایه جناس تام ایجاد می‌شود نه واژه‌آرایی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: در بیت «ب» با اینکه واژه‌های «شد» و «بهشت» در معنای متفاوت به کار رفته‌اند، ولی واژه «شداد» تکرار شده است.

گزینه ۲: در بیت «د» واژه «مهر» هر دو بار به معنی عشق و محبت به کار رفته است.

گزینه ۴: در بیت «ه» واژه «دام» در هر دو مصراع به یک معنی به کار رفته است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

۴۵- گزینه ۴

(سیدعلیرضا امیری)

توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف «لحن» می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۶- گزینه ۴

(سیدعلیرضا امیری)

مضمون هر چهار بیت دربارهٔ وصال است و به‌درستی در مقابل آن‌ها نوشته شده است، اما در بیت آخر، آهنگی ضربی و شاد به گوش می‌رسد نه آهنگی ملایم. پس مضمون و آهنگ همهٔ گزینه‌ها جز گزینه آخر به‌درستی بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۷- گزینه ۳

(سیدعلیرضا امیری)

شاعر در بیت گزینه ۳، با لحنی سرشار از اعتمادبه‌نفس می‌گوید که از مأموران سر کوی یار نمی‌هراسد و آنان را سگ کوچی می‌پندارد. ولی در سایر گزینه‌ها لحن ملتمسانه و خودکوچک‌پندارانه همراه با تواضع بیش از اندازه به چشم می‌خورد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: شاعر خطاب به ممدوح خود، از به‌همراه نداشتن سگ در هنگام شکار گلایه می‌کند! کیست که نداند خود را سگی می‌پندارد که شاه را بابت این‌که او را با خود به شکار نبرده مورد سؤال قرار می‌دهد؟

گزینه ۲: شاعر با تشبیه خود به سگ، خود را سزاوار سلامتی نمی‌داند.

گزینه ۴: شاعر خود را سگ می‌پندارد و از شاه انتظار به یاد آوردن سگ را ندارد!

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۴۸- گزینه ۳

(سیدعلیرضا امیری)

واژه «قاتل» در «برخیزد و گرد سر قاتل گردد» معنای کسی که کشنده است می‌دهد و صفت‌جانشین اسم است؛ این درحالی است که در تحلیل متنی از کلیله و دمنه، «قاتل» صفتی برای غیر انسان عنوان شده بود.

نکته مهم درسی:

از کنکور ۱۴۰۱ به بعد، نوعی از سؤالات حفظی و غیرتحلیلی از درس ۱ فنون ۱ (شعر عطار و متنی از کلیله) باب شد که پاسخ‌گویی به آن‌ها صرفاً در گرو حفظ کردن بند به بند صفحه‌های ۱۴ تا ۱۸ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در مصراع نخست واژه «عشق» تکرار شده است، ولی واژه «تپان‌تپان» یک لغت محسوب می‌شود و فاقد تکرار است.

گزینه ۲: «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.

گزینه ۴: کاربرد «را» در این شعر مفعولی نیست و بنابر دستور جدید، باید به شکل «برای» معنا شود: برای آن کسی که حدیث عشق در دل گردد، بایسته است که ز تیغ عشق بسمل گردد (بسمل گشتن: قربانی شدن) (علوم و فنون ادبی (۱)، ترکیبی)

۴۹- گزینه «۳»

(سید علیرضا امیری)

مفهوم بیت صورت سؤال توصیه به سخن با تفکر می‌باشد که در گزینه «۳» هم آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فواید سکوت

گزینه «۲»: فواید پاک‌دهانی و عدم ژاژخایی و بیهوده‌گویی.

گزینه «۴»: تأمل در زیبایی معشوق

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

۵۰- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی‌پور)

مفهوم بیت گزینه «۲» ناپایداری جهان و نكوهش غرور است، اما ابیات دیگر به شیوه‌های مختلف توصیه می‌کنند که به دنیا و تعلقاتش وابسته نباشیم.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۵۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مشقاق اصفهانی در زمان نادرشاه و کریم‌خان زند به همراهی چند تن دیگر از ادیبان، «انجمن ادبی اصفهان» را اداره می‌کردند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۲)

۵۲- گزینه «۱»

(مسن اصحابی)

گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی پرداختند؛ افرادی مانند صباي کاشانی، قلائی شیرازی و سروش اصفهانی از این گروه‌اند. گروه دیگر غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی را پیش گرفتند. شاعرانی مانند نشاط اصفهانی، فروغی بسطامی و مجمر اصفهانی از این گروه‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۳)

۵۳- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

موارد «ب» و «د» هر دو صحیح هستند.

بررسی سایر عبارات:

«الف»: میرزا عبدالوهاب نشاط در نظم و نثر مهارت داشت. مجموعه آثار منظوم و منثور او با عنوان گنجینه نشاط باقی است.

«ج»: صبا در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت و در این قالب‌های شعری آثاری چون خداوندنامه و گلشن صبا را به یادگار گذاشت.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۵۴- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

هرچند شاعران عصر بازگشت باعث نوآوری و تکامل شعر فارسی نشدند، اما از این جهت اهمیت دارند که توانستند زبان شعر را از حالت سستی که در اواخر سبک هندی در آن به وجود آمده بود، نجات بخشند. اگر این نهضت به پا نشده بود، چه‌بسا زبان فاخر شعر فارسی دچار سستی و ضعف بیش‌تری می‌شد.

خداوندنامه صباي کاشانی، حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر (ص) و دلیری‌های حضرت علی (ع) است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۳)

۵۵- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۰)

بیت گزینه «۲» از سروده‌های فرخی یزدی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۵۶- گزینه «۲»

(سعید صفیری)

محمدتقی بهار در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.

فتحعلی‌خان صباي کاشانی در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

از نمونه‌های اشعار انتقادی سید اشرف‌الدین گیلانی شعر «ای قلم» است.

میرزا عبدالوهاب نشاط از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

۵۷- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

میرزا محمدصادق امیری فراهانی از جانب مظفرالدین شاه به ادیب‌الممالک ملقب شد. بیشتر اشعار او در قالب قصیده سروده شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۶)

۵۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

از ویژگی‌های شعر میرزاده عشقی، افشاگری اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان با زبانی تند و بی‌پرواست. در این ابیات، او به همین شیوه، عملکرد «طباطبایی» را مورد نقد قرار می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۵۹- گزینه «۴»

(مسن اصغری)

مفهوم «جان‌فشانی در راه آزادی» به‌طور مشترک در ابیات صورت سؤال و گزینه «۴» مطرح شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: برای به‌دست آوردن آزادی با اشتیاق در حرکت هستیم.

گزینه «۲»: برای رها شدن از قید بندگی باید آزاده بود.

گزینه «۳»: هر کس برای آزادی ارزش قائل شود، قابل احترام جهانیان است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۷)

۶۰- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

در گزینه «۲» شاعر می‌گوید حتی در صورتی که به تو بدی شد مانند درخت باش و بخشنندگی کن (پاسخ ناشایست نده)، ولی صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها این ادعا را مطرح می‌کنند که امور با افراد کریم همیشه ساده انجام می‌شود و کریم بودن از صفات خداوند است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

جامعه‌شناسی (۲)

۶۱- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضایی فر)

- مورد اول مربوط به بازتاب نگاه دینی کارگردان در فیلم و تأثیر جهان ذهنی (بخش فردی جهان انسانی) بر جهان فرهنگی (بخش اجتماعی جهان انسانی) است.
- وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
- واژه «امپریالیسم» از امپراتوری گرفته شده و به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۵، ۷ و ۹ و ۲۳)

۶۲- گزینه «۲»

(مهم‌مهری یعقوبی)

- براساس دیدگاه اول (از دیدگاه‌های سه‌گانه راجع به تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی)، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند. نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.
- رسانه‌ها و فناوری اطلاعات مربوط به استعمار فرانو و در اختیار گرفتن بازار و سیاست کشورهای دیگر مربوط به استعمار نو است.
- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول را فراهم آورد.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷، ۱۶ و ۲۵)

۶۳- گزینه «۲»

(بوار بلیلیان)

فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، «مدینه فاسقه» می‌نامد.
او همچنین در گونه‌شناسی جوامع، یکی از انواع جوامع جاهلی را جامعه «تغلب» می‌نامد. او در تعریف این نوع جامعه می‌نویسد: «در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آنها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند. هدف این مردم خوار و مقهور کردن دیگران است. آنها نمی‌خواهند ملت مقهور، مالک جان و مال خود و ... باشد. چنین افرادی دوست دارند بر یکایک مردم جامعه خود نیز چیره شوند ولی از آنجا که در یک جامعه مردم برای بقای خود، غلبه بر اقوام دیگر و جلوگیری از غلبه اقوام دیگر بر خود به هم نیازمندند، ناچارند از چیرگی بر یکدیگر خودداری کنند.
(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۹)

۶۴- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۱۴۰۴ نوبت اول اردیبهشت‌ماه)
بررسی عبارات نادرست:

قوم مغلوب برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.
تصرفات اروپاییان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.
استعمار اروپایی در یک دوره پنجاه‌ساله پانزده میلیون سرخ‌پوست را نابود کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۳)

۶۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، در صورتی که هویت فرهنگی خود را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند بار دیگر، استقلال سیاسی خود را به‌دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را درون فرهنگ خود، هضم نماید و آن را به خدمت گیرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۱)

جامعه‌شناسی (۱)

۶۶- گزینه «۲»

(آریتا پیرقی)

- کنش اجتماعی، تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد، مقرراتی را رعایت می‌کند که مورد قبول دیگران است. به همین دلیل کنش او اجتماعی است. حتی رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی در نیمه‌شب و به دور از چشم دیگران و حتی دوربین مخفی، کنش اجتماعی است.
- وقتی می‌خواهید برای اولین بار از یک کالای پیچیده مانند تلویزیون یا تلفن همراه استفاده کنید، به دفترچه راهنمای آن مراجعه می‌کنید. ولی پس از آن، دیگر سراغی از دفترچه راهنما نمی‌گیرید؛ مگر اینکه مشکلی پیش بیاید. این مطلب بیانگر ویژگی آگاهانه بودن کنش است.
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳، ۴ و ۱۱)

۶۷- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- با توجه به ارادی بودن کنش، فعالیت‌هایی مانند ضربان قلب، گردش خون، بسته شدن ناخودآگاه چشم در مواجهه با خطر و ... کنش محسوب نمی‌شوند.
- بدن موجودات زنده (گیاهان و حیوانات) ویژگی‌های مشترکی دارند:
* اندام و اعضای متفاوتی دارند مثلاً گیاه، ریشه، ساقه و برگ دارد و بدن انسان، قلب، مغز، دست و ... دارد.
* اعضای آنها به یکدیگر وابسته‌اند و هر کدام نیازهای دیگری را تأمین می‌کنند.
* اعضا برای حفظ حیات موجود زنده، در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.
* اعضا برای تأمین هدف مشترک، از چشیدن و نظم مناسبی برخوردارند.
- پدیده‌های طبیعی می‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند. زلزله یا خشکسالی با اینکه پدیده‌هایی طبیعی‌اند، تأثیرات تعیین‌کننده بر کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند. انسان‌ها برای مقابله با زلزله و خشکسالی، قواعد خاصی وضع می‌کنند و کنش‌های مناسبی انجام می‌دهند؛ آنها خانه‌های خود را به گونه‌ای می‌سازند که در برابر زلزله مقاوم باشد، انبارها و سیلوهای را بنا می‌کنند تا با خشکسالی مقابله کنند. در مناطقی که آب و هوای خشک دارد، راه‌هایی برای رسیدن به ذخایر زیرزمینی آب ابداع می‌کنند و کشاورزی متناسب با همان آب و هوا را برمی‌گزینند. پس زلزله و خشکسالی به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می‌کنند، وارد جهان اجتماعی می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴، ۲۱ و ۲۶)

روان‌شناسی

۷۱- گزینه «۱»

(مفهم میبایی)

به جز عبارت «د» که به رفتار مربوط می‌شود، سایر گزینه‌ها در حیطه شناخت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۷۲- گزینه «۳»

(مفهم میبایی)

بررسی همه گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه نادرست است؛ زیرا متن کتاب درسی تأکید می‌کند که منابع مختلف آگاهی و معرفت، در برابر یکدیگر قرار نمی‌گیرند و استفاده هم‌زمان از آن‌ها لزوماً باعث تناقض نمی‌شود.

گزینه «۲»: این گزینه نیز نادرست است؛ چون متن کتاب درسی می‌گوید هر منبع، روش خاص خود را دارد، اما این به معنای ناتوانی در استفاده هم‌زمان از آن‌ها نیست. برعکس، این منابع می‌توانند در کنار هم به شناخت بهتر کمک کنند.

گزینه «۳»: این گزینه درست است؛ چون بیان می‌کند منابع مختلف آگاهی می‌توانند یکدیگر را تکمیل کنند و برای درک بهتر جنبه‌های گوناگون هستی به کار روند.

گزینه «۴»: این گزینه نادرست است؛ زیرا متن کتاب درسی هیچ‌کدام از منابع را برتر از دیگر منابع معرفی نمی‌کند و فقط بر تفاوت و مکمل بودن آن‌ها تأکید دارد، نه برتری یکی بر دیگری.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۷۳- گزینه «۴»

(مفهم عرفان فرهاری)

رابطه فرضیه و مسئله یک رابطه دوسویه است؛ فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیایند، باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۷۴- گزینه «۱»

(مفهم عرفان فرهاری)

هدف	تعریف	کلیدواژه برای تشخیص
توصیف	بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چیستی یک مفهوم یا موضوع	کلماتی مانند: یعنی، عبارت است از، به معنای و ...
تبیین	بیان چرایی اتفاق افتادن یک پدیده	کلماتی مانند: موجب، باعث، منجر به، به علل و ...
پیش‌بینی	بررسی احتمال وقوع یک پدیده	کلمات و جملاتی که مفهوم «احتمالی» را به آینده برساند.
کنترل	دستکاری و تغییر در پدیده‌ها برای رسیدن به یک وضعیت خاص	کلمات و جملاتی که مفهوم «توصیه» یا «پیشنهاد» و یا حتی «اجبار» را برساند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۶۸- گزینه «۳»

(سیدآرش مرثایی‌فر)

جهان اجتماعی مانند یک موجود زنده، اعضای مختلفی دارد و این اعضا در ارتباط با هم از نوعی نظم برخوردارند. نظم از ویژگی‌های مهم جهان اجتماعی است. عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آنها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آنها به وجود می‌آید.

کارگران، کشاورزان، دانش‌آموزان، معلمان و ... نهادهایی چون آموزش و پرورش، خانواده و ... اعضای جهان اجتماعی هستند. این اعضا، تنها هنگامی که عضویت جهان اجتماعی را پذیرفتند، به آن راه می‌یابند و نقشی را به عهده می‌گیرند و متناسب با نقش خود از حقوق و تکالیف برخوردار می‌شوند که خود و دیگران از این عضویت و حقوق و تکالیف آن آگاهی دارند.

بنابراین جهان اجتماعی و نظم آن، تکوینی نیست، بلکه اعتباری است؛ یعنی با آگاهی و اراده انسان‌ها شکل می‌گیرد. علاوه بر این، آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی براساس آن شکل می‌گیرد، آگاهی فردی و خصوصی نیست؛ بلکه نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۶۹- گزینه «۳»

(سیدآرش مرثایی‌فر)

به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، «پدیده اجتماعی» می‌گویند. کنش اجتماعی خردترین (کوچک‌ترین) پدیده اجتماعی است و سایر پدیده‌های اجتماعی، آثار و پیامدهای آن هستند. هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است. پدیده‌های اجتماعی به مرور از انسان‌هایی که آنها را به وجود آورده‌اند، مستقل می‌شوند و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای کنش‌ها و زندگی انسان‌ها ایجاد می‌کنند.

پیامدهای غیرارادی، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را اراده کند و این پیامدها قطعی هستند.

جمله سوم تأثیر جهان اجتماعی بر جهان ماوراءطبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۷، ۸، ۱۳، ۱۴ و ۱۷)

۷۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ترک سیگار: پیامد ارادی کنش وابسته به اراده کنشگر

آسیب و بیماری برای خود و دیگران: پیامد طبیعی (غیرارادی) کنش

دریافت نمره قبولی در امتحان: پیامد ارادی کنش وابسته به اراده دیگری

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۷۵- گزینه «۳»

بررسی عبارت‌ها:

«الف»: از روش علمی یا تجربی تعاریف متنوعی در دسترس است و شاید کاربردی‌ترین تعریف روش علمی عبارت باشد از: «فرایند جست‌وجوی باقاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین»

«ب»: مهم‌ترین تفاوت فرد عادی با دانشمند در این است که هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.

«ج»: در موقعیت نامعین دانشمند ابتدا با طرح مسئله، موقعیت‌های مجهول و ناشناخته را شناسایی و سپس با روش‌های تجربی سعی می‌کند به آن‌ها پاسخ داده و این موقعیت‌ها را روشن سازد.

«د»: هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر مبانی غیرتجربی تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیه‌ها و نظریه‌های علم تجربی نیز تغییر می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۷۶- گزینه «۳»

(هاثا احمدزاده)

پدیده‌های روان‌شناختی همچون هوش، پیچیده‌تر از موضوعاتی است که در علوم تجربی بررسی می‌شوند؛ به همین دلیل دستیابی به برداشت یکسان و ارائه تعریف عملیاتی از آن‌ها دشوارتر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در یک آزمایش تجربی متغیر هرچیزی است که تغییر کند و مقادیر مختلفی را شامل می‌شود؛ برای مثال در پروژه اول «دما» و در پروژه دوم «میزان هوش» متغیرهای پروژه هستند.

گزینه «۲»: پروژه دوم به دلیل تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی، از پیچیدگی بیشتری برخوردار است.

گزینه «۴»: اگرچه ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصر به فرد مسائلی را حل کنند، اما اگر پاسخ آن‌ها به وسیله دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعه روش علمی قرار نمی‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۷۷- گزینه «۲»

(رانیا امیری)

بررسی همه عبارت‌ها:

الف) نادرست؛ تغییر در مبانی و پیش‌فرض‌ها باعث تغییر در توصیف و تبیین می‌شود، نه برعکس.

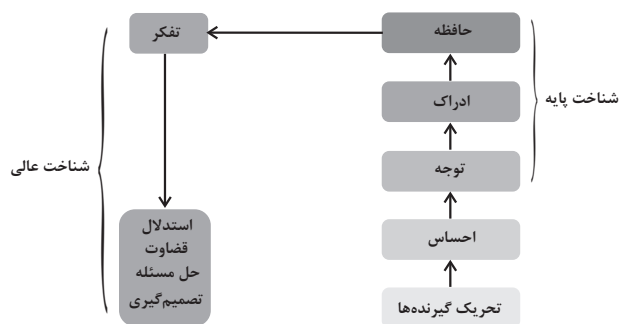
ب) درست

ج) نادرست؛ رفتن کودک به سمت مادر مربوط به رفتار است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۷۸- گزینه «۳»

(مهمرب حبیبی)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۷۹- گزینه «۳»

(فریر هاری)

در مشاهده باید تا جای ممکن از تعصب یا پیش‌داوری‌ها به دور بود.

در پرسش‌نامه محقق از خود فرد درباره رفتار یا افکار خاص او می‌پرسد.

علاوه بر مشاهده در محیط طبیعی، برخی از محققان در محیط آزمایشگاهی به مشاهده رفتارهای موردنظر می‌پردازند.

پرسش‌نامه به شیوه‌های مختلف نمره‌گذاری می‌شود.

مشاهده ابزاری جهت مطالعه رفتار انسان‌ها و حیوانات است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۸۰- گزینه «۲»

(فریر هاری)

در روش‌های مبتنی بر علم اعصاب می‌توان با استفاده از فوننی همچون تصویربرداری تشدید مغناطیسی (MRI)، نوار مغزی مغناطیسی (MEG)، تحریک مغناطیسی سراسر جمجمه (TMS)، به مطالعه دقت مکانی و زمانی مناطق مختلف مغز به هنگام انجام یک فعالیت ذهنی می‌پردازند.

(بخش اول: درست)

مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است. (بخش دوم: نادرست)

آزمون‌ها ابزاری برای کمی‌کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند. (بخش سوم: نادرست)

در مصاحبه محقق در ضمن گفت‌وگو و براساس پاسخ‌های دریافت‌کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند. (بخش چهارم: درست)

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۲۸)

عربی زبان قرآن (۲)

۸۱- گزینه «۳»

(مشابه کتاب آبی پیمانه‌ای)

«من»: (پرسشی) چه کسی (رد گزینه ۲) / «بَعَثْنَا»: ما را برانگیخت / «من مَرَقَدْنَا»: از آرامگاهمان (رد گزینه ۴) / «صدق»: (فعل ماضی) راست گفتند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۸۲- گزینه «۴»

(مبیر بیکلری)

«ما أَرْضَى»: خشنود نکرد (رد سایر گزینه‌ها) / «لَا أَسْخَطُ»: خشمگین نکرد (رد سایر گزینه‌ها) / «لَا عُوقِبَ»: کیفر نشد (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۸۳- گزینه «۱»

(امیر حسین شکوری)

«قلب»: قلبی (رد گزینه ۴) / «یهیم»: تشنه و سرگردان است (رد گزینه ۴) / «یرجو»: امید دارد (رد گزینه ۳) / «أَنْ يَشَاهِدَ»: که ببیند / «لَيَصِفَ»: (فعل مضارع معلوم) تا توصیف کند (رد گزینه ۳) / «كَلَّ مَلِيحَ»: هر بانمکی (رد گزینه ۴) / «يَرْضِيهِ»: او را راضی می‌کند (رد گزینه ۲) / «القلب»: (در این جا) آن قلب

تکته مهم درسی:

اگر ضمیرهای متصل «ه، ههما، هم و...» به انتهای یک فعل بچسبند، نقش مفعول را می‌گیرند و به صورت «او را، آن‌ها را و...» ترجمه می‌شوند. مثال: «يَرْضِيهِ»: او را راضی می‌کند

(ترجمه)

۸۴- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیرووری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الوالدان»: پدر و مادر / «أولادهما»: فرزندانشان
گزینه «۲»: «قد اشتهر»: مشهور شده است / «وصایاه»: سفارش‌هایش
گزینه «۴»: «تعلم»: یادگیری / «الفنون الأنفع»: هنرهای سودمندتر / «المهارات الأدق»: مهارت‌های ظریف‌تر

(ترجمه)

۸۵- گزینه «۲»

(معمود بابرین - یاسوج)

«شاعران ایرانی ما»: شعراؤنا الإیرانیون / «شعرهای درآمیخته»: (موصوف و صفت معرفه) الأشعار الممزوجة (رد سایر گزینه‌ها) / «به عربی و فارسی»: بالعربیة و الفارسیة / «می‌سرودند»: کان ینشدون (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «آن‌ها را تلمیع نام نهند»: سمّوها بالتلمیع (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

تکته مهم درسی:

فعل غایب اگر در ابتدای جمله، قبل از انجام‌دهنده خود بیاید، باید حتماً مفرد باشد.

(تعریب)

۸۶- گزینه «۴»

(ممدیرضا قانرازمینی - اصفهان)

در گزینه «۴»، همانند عبارت عربی صورت سؤال، سرزنش شدن، نتیجه عشق ورزیدن و عاشقی به حساب آمده است. در سایر گزینه‌ها، به این مفهوم اشاره‌ای نشده است.

(مفهوم)

۸۷- گزینه «۳»

(فاطمه منصورقالی)

«من مصدر مزید ثلاثی» نادرست است، «أهم» از مصدر مجرد ثلاثی ساخته شده است.

تکته مهم درسی:

اسم‌های تفضیل بر وزن «أفعل» و «فعلی» از مصدرهای مجرد ساخته شده‌اند.

(تقلیل صرفی و اعراب)

۸۸- گزینه «۳»

(کامران عبداللّهی)

در این گزینه، «خیر - أسوء - أكابر» اسم تفضیل هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أكثر - أعمق» اسم تفضیل‌اند. دقت کنید که «الأصمّ» ناشنوا اسم تفضیل نیست.

گزینه «۲»: «الأکبر» اسم تفضیل است. دقت کنید که «أحسن - أكرم - أجمل» همگی فعل هستند. (ترجمه عبارت: دانش‌آموز بزرگتر، پاسخ را خوب ارائه کرد و معلم دانش‌آموزش را به‌خاطر موفقیتش گرامی داشت، و چقدر صحنه با تشویق حاضران زیباست!)

گزینه «۴»: «خیر» اسم تفضیل است. دقت کنید که در اینجا، «شَرّ: بدی» معنای مصدری دارد، «الأبیض - الأزرق» نیز رنگ هستند، پس اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند.

تکات مهم درسی:

۱) مراقب باشید اسم‌هایی که دلالت بر عیب یا بیماری دارند (مثل: الأصم) یا اسم‌هایی که معنای رنگ دارند (مثل: الأبیض)، اگر چه بر وزن «أفعل» می‌آیند، اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند.

۲) دقت کنید فعل ماضی بر وزن «أفعل» را با اسم تفضیل اشتباه نگیرید؛ معمولاً بعد از این فعل‌ها، فاعل یا مفعول می‌آید که نشانه بسیار خوبی برای تشخیص آن‌ها از اسم تفضیل است.

(اسم تفضیل)

۸۹- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«تَجَار» جمع مکسر «تاجر» و اسم فاعل است.

(اسم فاعل، اسم مفعول و اسم مبالغه)

۹۰- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیروری)
«نظارة: عینک» اسم مبالغه است، اما معنای وصفی ندارد، بلکه بر ابزار و وسیله دلالت می‌کند.

نکته مهم درسی:

معمولاً اسم مبالغه به معنای «بسیار ...» است و مفهوم وصف دارد، اما گاهی نیز در معنای «ابزار و وسیله» یا «شغل و حرفه» به کار می‌رود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «فعالة» اسم مبالغه به معنی «بسیار پُرفعالیت» است.
گزینه «۲»: «جبار» اسم مبالغه به معنی «بسیار زورگو» است.
گزینه «۳»: «صبار» اسم مبالغه به معنی «بسیار بُردبار» است.

(اسم مبالغه)

عربی زبان قرآن (۱)

۹۱- گزینه «۱»

(معمود باربرین - یاسوج)
«يَتَفَكَّرُونَ»: می‌اندیشند، فکر می‌کنند (رد گزینه ۳) / «فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: در آفرینش (خلقت) آسمان‌ها و زمین (رد گزینه ۲) / «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا»: پروردگارا این را بی‌پهوده نیافریدی (رد سایر گزینه‌ها)
(ترجمه)

۹۲- گزینه «۲»

(آرمین ساعرنده)
«تَدَلَّ ... عَلَيَّ»: بر ... دلالت می‌کنند، بر ... دلالت دارند / «هَذِهِ الْأَشْجَارُ الْكَبِيرَةُ»: این درختان بزرگ (رد گزینه ۳) / «قَدْ نَمَتَ»: (معادل ماضی نقلی فارسی) رشد کرده‌اند (رد گزینه ۱) / «مِنْ حُبُوبٍ صَغِيرَةٍ»: (موصوف و صفت نکره) از دانه‌های کوچکی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «خَالَقُهَا الْقَادِرُ»: آفریدگار توانایشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
(ترجمه)

۹۳- گزینه «۱»

(آرمین مصطفی زاده)
«مَا أَجْمَلُ»: چه زیباست، چقدر زیباست (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «هَذَا الْفَلَمُ الْاَلْذِي»: این فیلمی که (رد گزینه ۴) / «وَأَجَابَتِ الْمَوَاطِنُ»: وظایف شهروندان (رد گزینه ۲) / «يَنْتَفِعُ النَّاسُ بِهَا»: مردم از آن سود می‌برند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
(ترجمه)

نکته مهم درسی:

ساختار «مَا أَفْعَلُ» نشان‌دهنده تعجب است و در فارسی به شکل «چه (چقدر) ... است» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۳»

(مشابه کتاب آبی پیمان‌های)
فعل‌های «أَنْظَرُ» و «أَعِيشُ» هر دو برای اول شخص مفرد (متکلم و حده) هستند؛ به معنی: «می‌نگرم» و «زندگی می‌کنم».
اگر امر بودند (بنگر، زندگی کن)، به صورت «أَنْظَرُ» و «عِشْ» می‌آمدند.

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۲»

(ممد رضا قانراهمینی - اصفهان)
«این دانش‌آموزان کوشا»: هؤلاء التلمیذات المجتدات (المجتهدات)، هؤلاء التلمیذ المجتدون (المجتهدون) (رد گزینه ۳) / «می‌رفتند»: كُنْ يَذْهَبْنَ، كَانْ ... يَذْهَبُونَ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «درس‌ها»: دروس (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (تعریب)

۹۶- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)
ترجمه گزینه «۲»: «هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند»؛ مفهوم عبارت این است که: «انسان نتیجه اعمال ناپسند خود را می‌بیند»، ولی عبارت مقابلش، به این موضوع اشاره‌ای ندارد و غیرمرتبط است.
(مفهوم)

۹۷- گزینه «۴»

(مهدی بیگلری)
در گزینه «۴»، «ثلاثین» با علامت فتحه درست است.
نکته مهم درسی:

اعداد عقود (۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰ و ...) با علامت «نون» یا «ین» ظاهر می‌شوند.

(فیض مرکات)

۹۸- گزینه «۳»

(سید ممدعلی مرتضوی)
صورت سؤال درباره «هذه» سؤال می‌کند که به معنای «هؤلاء» باشد؛ یعنی به شکل جمع (این‌ها) ترجمه شود، این اتفاق زمانی می‌افتد که بعد از «هذه»، یک اسم بدون «ال» بیاید که جمع باشد؛ بنابراین گزینه «۳» پاسخ این سؤال است. ترجمه: این‌ها سلاح‌هایی هستند که متأسفانه برای شکار حیوانات در جنگل‌های کشور استفاده می‌شوند!
در سایر گزینه‌ها، «هذه» مفرد و در صیغه خودش ترجمه می‌شود.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این چاهی است که مردم از آبش از سال‌های گذشته استفاده می‌کنند، و پاداش کسی که آن را حفر کرد، جاری است!
گزینه «۲»: این کالایی است که مواد ارزشمندی در تولیدش استفاده می‌شود و به همین دلیل قیمتش گران است!
گزینه «۴»: این‌ها با معلمان خود درباره دلیل ایجاد این پدیده صحبت می‌کنند.

(اسم اشاره)

۹۹- گزینه «۳»

(ممد کرمی‌تیا - رفسنجان)
در گزینه «۳»، «خمسة صفوف» درست است. (با توجه به معنی (پنج کلاس)، باید عدد اصلی بیاید، نه ترتیبی).
(عدد)

۱۰۰- گزینه «۴»

(مهدی بیگلری)
معدود اعداد ۳ تا ۱۰ همواره باید به شکل جمع بیاید، بنابراین معدود «عشرة: ۱۰»، به شکل «مُعَلِّمِينَ» صحیح است.
نکته مهم درسی:
معدود اعداد ۳ تا ۱۰ همواره به شکل جمع می‌آید، ولی معدود اعداد ۱۱ تا ۹۹ مفرد ظاهر می‌شود.

(عدد)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۰۱- گزینه «۳»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«إِنَّ»: همانا، بی شک، قطعاً (باید در اول جمله ترجمه شود ← رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «ذو فضل»: دارنده بخشش (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَكْثَرُ النَّاسِ»: بیشتر مردم (رد سایر گزینه‌ها) / «لَا يَشْكُرُونَ»: شکرگزاری نمی‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۰۲- گزینه «۲»

(سیر مفعولی مرفوضی)

«هل يعلم»: آیا می‌داند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «العالم الأكبر»: جهان بزرگ‌تر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد انطوى»: به هم پیچیده شده است. (ترجمه)

۱۰۳- گزینه «۲»

(مرفوضی کاظم شیروزی)

«تَرَاهُمْ»: (از فعل «تَرَى»، به صیغه مفرد مذکر مخاطب، و ضمیر متصل «هُمْ» در نقش مفعول تشکیل شده است.) آنان را می‌بینی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «خَلَقُوا»: (فعل ماضی مجهول) آفریده شده‌اند / «عَظُمَ»: استخوان / «عَصَبَ»: پی (رد گزینه‌های ۱ و ۳، «عَظُمَ» و «عَصَبَ» جابه‌جا ترجمه شده‌اند).
همچنین در گزینه «۱»، «چیزی» اضافی است.

(ترجمه)

۱۰۴- گزینه «۲»

(کتاب تاک-کنکور قارچ از کشور ۹۸)

«إِنَّ» تمام جمله بعد از خود را مورد تأکید قرار می‌دهد، بنابراین قید تأکیدی در ابتدای ترجمه می‌آید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قید تأکیدی باید در ابتدای جمله بیاید (بی‌گمان فخر برای انسانی است که ...)

گزینه «۳»: «قطعاً» در ابتدای جمله می‌آید (قطعاً مردم از کنار ...)
گزینه «۴»: «بدون شک» در ابتدای جمله می‌آید (بدون شک شاخه‌های برخی درختان ...)

(ترجمه)

۱۰۵- گزینه «۱»

(مفروضه‌بارق مفسنی)

«بهترین چیزی است»: أفضل شيء (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «که به دست می‌آوریم»: نكتسيه (رد گزینه ۳) / «جایگزینی»: بدلاً / «نخواهیم یافت»: (فعل مستقبل منفی) لَنْ نَجِدَ (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
همچنین در گزینه «۴»، ترتیب اجزای جمله نادرست است.

(تعریب)

۱۰۶- گزینه «۱»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «أكفاء» جمع «كُفُو» است.

گزینه «۳»: «داء» به معنی «بیماری» و «دواء» به معنی «دارو» است.

گزینه «۴»: «لحم» به معنی «گوشت» و «عظم» به معنی «استخوان» است.

(واژگان و مفهومی)

۱۰۷- گزینه «۲»

(نور امساک)

ترجمه عبارت: همانا دروغ انسان را نمی‌کشد، اما آن برای انسان مشکلات بزرگتری به بار می‌آورد!

نکته مهم درسی:

«إِنَّ» (به معنی «قطعاً، همانا») معمولاً در آغاز جمله و «أَنَّ» (به عنوان حرف ربط؛ به معنی «که») در وسط جمله به کار می‌رود.

(مرفوضه مشبهه بالفعل)

۱۰۸- گزینه «۴»

(مفروضه‌بارق مفسنی)

در گزینه «۴»، «كَانَ» از افعال ناقصه است، «أَنَّ، لَعَلَّ و لَكِنَّ» در سه گزینه دیگر، از حروف مشبهه بالفعل هستند.

نکته مهم درسی:

مراقب باشید «كَانَ» از حروف مشبهه بالفعل را با «كَانَ» از افعال ناقصه اشتباه نگیرید.

(مرفوضه مشبهه بالفعل)

۱۰۹- گزینه «۳»

(رضا معصومی)

در گزینه «۳»، «ليت» از حروف مشبهه بالفعل به معنای «کاش»، دلالت بر موضوعی دارد که امیدی به وقوعش نداریم.

نکته مهم درسی:

«ليت» (کاش) برای آرزوهایی به کار می‌رود که معمولاً امید چندانی به وقوعشان نداریم، اما «لعل» (شاید، امید است) دلالت بر امیدواری دارد.

(مرفوضه مشبهه بالفعل)

۱۱۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

صورت سؤال از ما عبارتی را می‌خواهد که در آن «تشبیه» به کار رفته باشد. در گزینه «۳»، «كَانَ» از حروف مشبهه بالفعل است که معنای «مثل این‌که»، مانند، گویی» می‌دهد و عموماً آرایه تشبیه ایجاد می‌نماید.

ترجمه گزینه «۳»: «گویی قلب‌های همه دشمنانمان، قطعه‌هایی از آهن و مس است!»

(مرفوضه مشبهه بالفعل)

تاریخ (۲)

۱۱۱- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانهای)

تشریح عبارت‌ها:

الف و د) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند. از این‌رو، بررسی این آثار که به‌طور خاص در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر قرار می‌گیرند، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می‌گذارند.

ب) محوطه‌ها و بناهای تاریخی، به مورخان برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.

ج) آثار شفاهی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۱۲- گزینه «۲»

(فاطمه امیری)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند. (به این معنا نیست که در دیگر منابع اصلاً دیده نمی‌شوند).

د) تألیف تئنگاری، از دوره تیموریان به بعد مرسوم شد.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه‌های ۴، ۶، ۷، ۱۰ و ۱۱)

۱۱۳- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

مورخ در روش تاریخ‌نگاری تحلیلی، با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند. از برجسته‌ترین آثاری که به این شیوه تألیف شده است، می‌توان به کتاب تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه (متوفای ۴۲۱ هجری قمری)، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب علی‌بن‌حسین مسعودی اشاره کرد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در کتاب، فقط اسم مسعودی ذکر شده است که برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی، به مسافرت می‌رفت و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کرد.

گزینه «۲»: یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس روش موضوع محوری، کتاب مروج‌الذهب و معادن‌الجواهر، نوشته علی‌بن‌حسین مسعودی است. گزینه «۳»: یعقوبی، مقدسی، مسکویه، بیهقی و ابن‌اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند (نام مسعودی ذکر نشده است).

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ، بررسی و سنجش اعتبار شواهد

و مدارک، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۸)

۱۱۴- گزینه «۳»

(مهری کاروان)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) در برخی از مناطق شبه‌جزیره عربستان مانند یثرب، یمن و طائف، کشاورزی وجود داشت.

د) یهودیان، ساکن شهر یثرب (مدینه) بودند.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۱۵- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) گرچه در ظاهر چنین به نظر می‌رسد که احساسات دینی و اعتقاد راسخ سران مشرک به بت‌ها، علت اصلی مخالفت و دشمنی آنان با اسلام بوده است، اما با بررسی دقیق‌تر شواهد و مدارک، متوجه می‌شویم که علل و عوامل مهم‌تر دیگری در این موضوع دخالت داشته است.

ج) برخی آیات قرآن، بیانگر آن است که مشرکان مکه از آن بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی شهر مکه متزلزل شود.

(تاریخ (۲)، اسلام در مکه، صفحه ۲۷)

تاریخ ایران و جهان (۱)

۱۱۶- گزینه «۳»

(یاسین ساعدی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ج) قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته پالمو است که به خط کهن مصری نوشته شده و بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد.

د) برخی از مورخان دوران اسلامی، به تنظیم، ثبت و نگارش وقایع می‌پرداختند و توجه چندانی به بررسی علل، آثار و نتایج رویدادهای تاریخی نداشتند. این مورخان بیشتر به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان می‌پرداختند و به مسائل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اهمیت چندانی نمی‌دادند.

(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۲ تا ۵)

۱۱۷- گزینه «۴»

(مریم فسروی دهنوی)

الف) مربوط به شناسایی منابع است.

ب) مربوط به تدوین پرسش‌های تحقیق است.

ج) مربوط به تحلیل و تفسیر اطلاعات است.

د) مربوط به تدوین پرسش‌های تحقیق است.

(تاریخ (۱)، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۱۸- گزینه «۳»

(مهری کاردران)

در گاه‌شماری اوستایی، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «آندرگاه» (پنج‌ه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۱۹- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

پژوهشگران در چند دهه اخیر، به ارتباط تاریخ و جغرافیا بیشتر از گذشته توجه کرده‌اند و دانش جغرافیای تاریخی گسترش بیشتری یافته است. جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و ... مطالعه می‌کند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی؛ کاوش گذشته، صفحه‌های ۵، ۱۰، ۱۷ و ۱۸)

۱۲۰- گزینه «۴»

(فاطمه اهدری)

باستان‌شناسی علاوه بر آنکه بخش عمده‌ای از میراث فرهنگی بشر را کشف و معرفی کرده است، نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری این میراث‌گران بها دارد.

(تاریخ (۱)، باستان‌شناسی؛ در جست‌وجوی میراث فرهنگی، صفحه ۲۸)

جغرافیا (۲)

۱۲۱- گزینه «۲»

(فاطمه اهدری)

تشریح عبارت نادرست:

ج) یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌هاست.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه ۳)

۱۲۲- گزینه «۲»

(یاسین ساعدی)

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه ۵)

۱۲۳- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

خبر فوق نشان می‌دهد که همه نواحی از جهات مختلف، تحت تأثیر یکدیگرند و رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۱۲۴- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

این که مرزهای نواحی در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی تغییر می‌کنند، اگرچه مفهوم درستی است، اما ارتباطی به شکل صورت سؤال ندارد و از آن برداشت نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: همان‌طور که در شکل هم مشخص است، تعیین مرز نواحی به‌طور دقیق دشوار است و به‌تدریج از پوشش گیاهی کاسته می‌شود.

گزینه «۲»: مطابق تعریف ناحیه، این برداشت از شکل کاملاً درست است.

گزینه «۴»: ساوان منطقه انتقالی بین جنگل‌های استوایی (با پوشش گیاهی متراکم) و صحرای بزرگ آفریقا (با پوشش گیاهی ناچیز) است.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۲۵- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند؛ زیرا نهادهایی مانند شوراهای، شهرداری‌ها، بخش‌داری‌ها، استانداری‌ها، سازمان‌ها و حکومت‌ها، آن‌ها را اداره و مدیریت می‌کنند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۴»: نواحی طبیعی بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند و جوامع انسانی برای ادامه حیات به این نواحی وابسته‌اند.

گزینه «۲»: نواحی انسانی شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و ... در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند و به‌وجود می‌آیند.

(جغرافیا (۲)، انسان و ناحیه، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

جغرافیای ایران

۱۲۶- گزینه «۲»

(مهری کاردران)

جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۷- گزینه «۱»

(علیرضا پیرا)

تصویر در سؤال، نشان می‌دهد که انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود؛ بنابراین تصویر مربوط به مفهوم «روابط متقابل انسان و محیط» می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۴)

۱۲۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

این عبارت، بیانگر به‌کار بردن دید ترکیبی یا کل‌نگری در جغرافیا است. دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه‌جانبه و جامع پدیده‌ها با تمام ویژگی‌های آن در یک مکان.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۷)

۱۲۹- گزینه «۴»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) سؤال «چطور»، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد؛ «زمینه‌های به‌وجودآورنده این پدیده چیست؟» (قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها، باتلاق‌ها، واحه‌ها و ...)

ب) سؤال «چه چیز»، بر ماهیت هر پدیده یا مسئله، دلالت دارد؛ «چه چیزی رخ داده است؟» (وجود ریزگردهای بیش از حد مجاز در هوا)

ج) سؤال «چرا»، به علت وقوع پدیده می‌پردازد؛ «چرا این پدیده به وجود آمده است؟» (تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر)

د) سؤال «چه کسانی»، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد؛ «چه کسانی یا کدام فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی در این پدیده اثر داشته است؟» (بی‌توجهی به تثبیت خاک)

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه ۸)

۱۳۰- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌ها:

الف) مربوط به گام سوم یعنی جمع‌آوری اطلاعات می‌شود.

ب) مربوط به گام چهارم یعنی پردازش اطلاعات می‌شود.

ج) مربوط به گام دوم یعنی تدوین فرضیه می‌شود.

د و ه) مربوط به گام پنجم یعنی نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها می‌شوند.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

فلسفه یازدهم

۱۳۱- گزینه «۳»

(موسی سپاهی - سروان)

اگر انسان برای پرسش‌های بنیادین خود پاسخ روشن و قانع‌کننده نداشته باشد، تصمیم‌گیری‌های او به سرانجام مشخصی نمی‌رسد. دلیل این امر آن است که پرسش‌های بنیادین مانند «هدف زندگی چیست؟»، «خوبی و بدی چیست؟»، «انسان چه جایگاهی در جهان دارد؟» و ... شالوده ساختار فکری و جهت‌گیری کلی انسان را تشکیل می‌دهند. وقتی این پرسش‌ها بی‌پاسخ بمانند، فرد در انتخاب مسیرها، ارزش‌ها و اولویت‌های زندگی، دچار نوعی سرگشتگی می‌شود؛ زیرا اصول بنیادینی که باید تصمیم‌ها بر اساس آنها شکل بگیرند، تعیین نشده‌اند. بنابراین داشتن پاسخ قانع‌کننده برای پرسش‌های بنیادی، نوعی چارچوب و نقشه کلی برای زندگی فراهم می‌کند و سبب می‌شود تصمیم‌گیری‌های انسان انسجام، جهت و نتیجه معنادار پیدا کنند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۶)

۱۳۲- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

فلسفه برخلاف علوم مختلف که هر کدام موضوعی محدود و مشخص دارند، به بررسی بنیادی‌ترین پرسش‌ها درباره هستی، جهان و انسان می‌پردازد. این پرسش‌ها ناظر به کلی‌ترین لایه‌های واقعیت‌اند و به یک علم خاص یا یک بخش معین از جهان محدود نمی‌شوند. بنابراین فلسفه به جای تمرکز بر یک موضوع جزئی، به مبانی مشترک و فراگیر موجودات توجه می‌کند. از این رو، بیان اینکه فلسفه با پرسش‌های ناظر به «اصل واقعیت» و مبانی مشترک همه موجودات سروکار دارد، دقیق‌ترین توصیف از جایگاه آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه نادرست است، زیرا فلسفه صرفاً در پی کشف قوانین کلی‌تر برای تحلیل مسائل جزئی علوم نیست؛ بلکه فراتر از علوم جزئی، به بررسی مبانی و اصول بنیادین واقعیت می‌پردازد.

گزینه «۳»: این گزینه نیز دقیق نیست، چون فلسفه فقط تحلیل مفاهیمی که علوم دیگر به آنها دسترسی ندارند را هدف نمی‌گیرد؛ مسئله اصلی آن طرح پرسش‌های بنیادین درباره وجود و حقیقت است، نه صرفاً محدودیت دسترسی علوم دیگر.

گزینه «۴»: این گزینه بخشی از نقش فلسفه را به‌طور غیرمستقیم نشان می‌دهد، اما پاسخ اصلی سؤال نیست؛ زیرا تنظیم روش علوم و تعیین حدود آن از کارکردهای فلسفه علم (شاخه فلسفه) است، نه بخش اصلی فلسفه.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۹ و ۱۴)

۱۳۳- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

فلسفه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد و فیلسوف درباره آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت می‌کند که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست. به همین خاطر مباحث فلسفی پایه و اساس مباحث سایر علوم به شمار می‌آیند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۳۴- گزینه «۴»

(موسی اکبری)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از آغاز حیات فکری بشر، افرادی اهمیت این قبیل پرسش‌ها را دریافته‌اند.

گزینه «۲»: دانش فلسفه از جهت روش، مشابه دانش ریاضی و هندسه است.

گزینه «۳»: گزاره و مفهوم بیان‌شده باعث تحول معنایی لغت «سوفیست» شد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۶ تا ۱۰)

۱۳۵- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی نزار)

اگر در شاخه‌ای از فلسفه حکمی صادر شود، این حکم بر نحوه بررسی آن موضوع در علوم مرتبط تأثیرگذار است. مثلاً اعتقاد به دوبعدی بودن انسان در انسان‌شناسی فلسفی باعث می‌شود در علوم اخلاق و روان‌شناسی هم به ویژگی‌های هر دو بعد انسان بپردازیم.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فلسفه مضاف وارد موضوع یک علم نمی‌شود؛ مثلاً موضوع فلسفه تاریخ، مسائل بنیادین مربوط به تاریخ است، ولی مثلاً اینکه علل شروع جنگ جهانی اول چه بود ربطی به فلسفه تاریخ ندارد.

گزینه «۲»: انسان‌شناسی فلسفی شاخه‌ای از فلسفه است. نه جزء بخش اصلی فلسفه.

گزینه «۴»: موضوع فلسفه‌های مضاف خاص است؛ مثلاً فلسفه جغرافیا یا فلسفه تاریخ در مورد مسائل بنیادین مربوط به جغرافیا و تاریخ هستند، اما موضوع بخش اصلی فلسفه عام‌ترین موضوعات (وجود) است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۶- گزینه «۱»

(فرهار قاسمی نزار)

وجه تشابه فلسفه‌های مضاف در روش است، چون روش همه آن‌ها عقلی است. اما وجه تمایز آنها در موضوع است؛ به طور مثال موضوع فلسفه هنر، هنر و زیبایی‌شناسی است و موضوع فلسفه فرهنگ، فرهنگ است و موضوع فلسفه حقوق، حقوق.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۴)

۱۳۷- گزینه «۴»

(غیروز نژاد نطف - تبریز)

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این موضوع مربوط به هستی‌شناسی است و در ریشه فلسفه بررسی می‌شود.

گزینه «۲»: معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است.

گزینه «۳»: وجودشناسی در انسان‌شناسی فلسفی تأثیر دارد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۳۸- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

این نکته که هدف و قصد فرد از رفتار مهم است و نه خود رفتار، گزاره‌ای است مربوط به فلسفه اخلاق و ما در گزینه «۲»، تأثیر فلسفه اخلاق که یکی از شاخه‌های فلسفه است را بر علم حقوق می‌بینیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه تأثیر هستی‌شناسی (که جزء ریشه فلسفه است و نه شاخه‌های آن) را بر فلسفه انسان‌شناسی مشاهده می‌کنیم.

گزینه «۳»: در این گزینه دو فلسفه مضاف بر یکدیگر تأثیر گذاشته‌اند. (فلسفه انسان‌شناسی باعث تأثیر بر فلسفه علوم اجتماعی شده است.)

گزینه «۴»: در این گزینه معرفت‌شناسی که جزء ریشه فلسفه است بر ریشه دیگر فلسفه، یعنی هستی‌شناسی تأثیر گذاشته است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۷)

۱۳۹- گزینه «۲»

(امیرمهر قلعه‌کاهی)

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ هم‌پوشانی معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی به‌خاطر این است که معرفت هم خود نوعی هستی و وجود است. بنابراین معرفت‌شناسی هم داخل همان وجودشناسی قرار می‌گیرد، اما امروزه به خاطر مباحث فراوان مورد بحث به‌طور جداگانه بررسی می‌شود.

گزینه «۳»: فلسفه مضاف با تفکر فلسفی در حوزه‌های علوم به وجود می‌آید، نه با تفکر علمی در حوزه‌های فلسفی.

گزینه «۴»: مالکیت خصوصی و آزادی هر دو مربوط به دیدگاه اصالت فرد است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۱۴۰- گزینه «۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

فلسفه برخلاف علوم دیگر، به یک موضوع خاص و محدود نمی‌پردازد، بلکه اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان را بررسی می‌کند و از این جهت پایه و اساس علوم دیگر است. وقتی همین نگرش فلسفی به حوزه‌های مشخصی مانند انسان، اخلاق، دین، تاریخ یا طبیعت وارد می‌شود، شاخه‌هایی مانند فلسفه انسان، فلسفه اخلاق، فلسفه دین و فلسفه تاریخ شکل می‌گیرد. بنابراین، شاخه‌های فلسفه در واقع ادامه همان تفکر بنیادی‌اند، اما در قلمروهای خاص‌تر. پس گزینه «۴» دقیق‌ترین بیان از نسبت میان موضوع فلسفه و شاخه‌های فلسفه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است، چون فلسفه علاوه بر پرسش‌های کلی، می‌تواند در قالب شاخه‌های مختلف به حوزه‌های خاص نیز بپردازد.

گزینه «۲»: نادرست است، زیرا فلسفه‌های مضاف علوم تجربی نیستند؛ بلکه تأمل فلسفی درباره یک دانش یا حوزه خاص‌اند.

گزینه «۳»: نادرست است، چون هر چند فلسفه موضوع واحد محدود مانند یک علم خاص ندارد، اما می‌تواند بر اساس قلمروهای مختلف به شاخه‌های گوناگون تقسیم شود.

(فلسفه یازدهم، ترکیبی، صفحه‌های ۹ و ۱۴)

منطق

۱۴۱- گزینه «۲»

منطق، خود محتوا و ماده فکر را فراهم نمی‌کند، بلکه ابزار سنجش، تنظیم و جلوگیری از خطای اندیشه است. بنابراین نقش آن مانند یک وسیله کنترلی یا شاقول، سنجش و ارزیابی است نه تولید مواد سازنده فکر. از همین رو، منطق هم در فهم و داوری درباره استدلال‌های علمی و فلسفی کاربرد دارد و هم در زندگی روزمره، برای ارزیابی گفت‌وگوها، تصمیم‌گیری‌ها، تبلیغات و تشخیص خطاهای فکری.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

منطق، اندیشه تولید نمی‌کند و قانون‌گذار مطلق نیست. بلکه مانند ترازو عمل می‌کند که صحت و درستی اندیشه‌ها را می‌سنجد و از خطا جلوگیری می‌کند.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۴۳- گزینه «۳»

در تصور به واقعیت داشتن یا نداشتن مفهوم موردنظر کاری نداریم و بنابراین نمی‌توان درباره کاذب یا صادق بودن تصورات حکم کرد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۴۴- گزینه «۱»

در این عبارت فقط احتمال یک مغالطه نگارشی وجود دارد. از محتوای جمله مشخص است که منظور از «اختلاف» همان دعوا و مشاجره است؛ پس نمی‌توان گفت احتمال مغالطه اشتراک لفظ دارد. اما جمله آخر دارای زمینه مغالطه نگارشی است و می‌توان آن را به دو صورت بیان کرد:

الف) طلاق لازم نیست، به زندگی ادامه بدهیم.

ب) طلاق، لازم نیست به زندگی ادامه بدهیم.

نکته: عبارت «قلبش بشکند» دلالت التزامی دارد و به معنای اندوه شدید است. در عبارت صورت سؤال زمینه‌ای وجود ندارد که این عبارت به معنای مطابقی برداشت شود، پس احتمال این مغالطه هم رد می‌شود.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۸)

۱۴۵- گزینه «۲»

(هسین آفندی راهنمایی)

«مادر خانواده دومین و آخرین پسر خانواده را بسیار دوست می‌داشت.»
هر سه نوع کلمات ۱- اسم ۲- فعل ۳- حرف می‌توانند بیش از یک معنا داشته باشند و در جمله باعث مغالطه اشتراک لفظ شوند.

«و» یکسانی: مادر خانواده دومین، یعنی همان آخرین پسر خانواده را بسیار دوست می‌داشت.

«و» همراهی: مادر خانواده هم دومین پسر خانواده و هم آخرین پسر خانواده را بسیار دوست می‌داشت.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۴۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهری مشترک دارند، باعث بروز مغالطه «اشتراک لفظ» می‌شود. این مغالطه یکی از شایع‌ترین انواع خطاهای ذهنی است و به تعبیر مولوی: «اشتراک لفظ دائم رهن است».

(منطق، منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۴)

۱۴۷- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در گزینه «۳» زمینه مغالطه نگارشی کلمات وجود دارد. به این صورت که: دبیران قلمچی، در تبریز همایش داشتند یا: دبیران قلمچی در تبریز، همایش داشتند.

در سایر گزینه‌ها زمینه مغالطه ابهام در مرجع ضمیر موجود است.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۴۸- گزینه «۱»

(پوار پاکرل - فاروج)

در گزینه «۱» به ترتیب میان مفاهیم نسبت «تباین»، «عموم و خصوص مطلق» و «عموم و خصوص من‌وجه» برقرار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عموم و خصوص مطلق - عموم و خصوص مطلق - تباین

گزینه «۳»: تساوی - نسبتی وجود ندارد. (الله مفهوم جزئی است) - تساوی

گزینه «۴»: تباین - عموم و خصوص من‌وجه - عموم و خصوص مطلق

(منطق، مفهوم و صدق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۴۹- گزینه «۳»

(یوار پاکزل - فاروج)

مفهومی که در خارج از ذهن تنها یک مصداق دارد، می‌تواند کلی باشد مانند: «بلندترین قله جهان» و می‌تواند جزئی باشد مانند: «این درخت» اگر چنین مفهومی کلی باشد، مصادیق متعدّد ذهنی خواهد داشت. اما اگر جزئی باشد، در ذهن هم همان یک مصداق را دارد.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۱۵۰- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

به مثال زیر دقت کنید:

موجود مادی: ۱- جاندار ۲- بی‌جان

در این مثال مجموعه مفاهیم جاندار و بی‌جان، مساوی موجود مادی است. رابطه جاندار یا بی‌جان نسبت به موجود مادی عموم و خصوص مطلق است و رابطه جاندار و بی‌جان تباین است. ملاحظه می‌کنید که رابطه عموم و خصوص من‌وجه میان مفاهیم مورد نظر وجود ندارد.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۴)

فلسفه دوازدهم

۱۵۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

بیان ویژگی‌های اصلی یک شیء به معنای شناخت ماهیت آن است و از آن جایی که وجود، جزء ذاتیات شیء نیست، با علم به ماهیت یک شیء نمی‌توان به وجود آن در خارج پی برد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۳)

۱۵۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

اگر وجود جزئی از ماهیت بود، در آن صورت همه چیزهایی که ماهیت داشتند به حمل اولی ذاتی موجود می‌شدند و حمل وجود بر همه ماهیات مانند حمل «حیوان» بر «انسان» یا «فلز» بر «جیوه» بود. بنابراین می‌توان گفت که اگر وجود از اجزای ماهیت بود، همه چیز واجب‌الوجود می‌شد. دقت شود که گزینه‌های «۲» و «۳» مربوط به «عینیت وجود و ماهیت» هستند نه «جزء ماهیت بودن وجود».

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۵۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

وقتی می‌گوییم جهان موجود است، تفاوت جهان و موجود صرفاً در ذهن و از جهت مفهوم است و در خارج این دو یکی هستند و دو موجود جداگانه نیستند. این دو مفهوم دو جنبه یک چیزند نه اینکه دو جزء از یک چیز باشند که با هم ترکیب یا جمع شده است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۴)

۱۵۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

حمل ذاتی بر ذات از نوع اولی ذاتی است و به دلیل نیاز ندارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۵)

۱۵۵- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

ممکن است که انسان به چیزی اشاره بکند و از وجود آن آگاه باشد اما به ماهیت آن علمی نداشته باشد و نداند که ماهیت آن چیست. مثلاً زمانی که کودک به یک حیوان ناشناخته اشاره می‌کند، لزومی ندارد که ماهیت آن را شناخته باشد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چیزهایی وجود دارند که ماهیت آن‌ها بر ما روشن نیست.

گزینه «۲»: پیستی هر شیء بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است. اما هستی یا وجود از ذاتیات اشیا نیست.

گزینه «۴»: ممکن است چیزی وجود نداشته باشد، اما ماهیت داشته باشد: مانند ققنوس.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۵۶- گزینه «۱»

(علیرضا نصیری)

دو مفهوم مغایر، از موجودات واحد، قابل استنباط است: ۱) وجود یا هستی و ۲) ماهیت یا پیستی. وجود، وجه مشترک تمام موجودات است. (بدیهی است که موجودات وجود دارند!) اما ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست. به این معنی که وجود در همه موجودات مشترک است، اما ماهیت آن‌ها با هم تفاوت می‌کند. یعنی نمی‌توان موجودی را فرض کرد که وجود نداشته باشد! چون در این صورت اجتماع نقیضین رخ خواهد داد. (رد گزینه «۴») یک موجود، انسان است و دیگری اسب و دیگری درخت! بنابراین ماهیت است که جنبه اختصاصی موجودات است و آن‌ها را از یکدیگر متمایز می‌کند. بنابراین نمی‌شود گفت که موجودات دو جنبه اختصاصی دارند. (رد گزینه «۲»)

همانطور که گفته شد، این دو مفهوم با هم مغایرت مفهومی دارند، اما در مصداق، واحدند. یعنی یک انسان که در جهان خارج وجود دارد، به صورت توأمان، هم مصداق وجود است و هم مصداق انسان و نمی‌شود وجود انسان را از ماهیت انسان، در مصداق خارجی‌اش تمایز بخشید، بلکه این تمایز در ذهن است که ایجاد می‌شود. در نتیجه نمی‌شود گفت که میان دو مفهوم مغایر وجود و ماهیت نسبت تباین برقرار است، چون تباین مربوط به مصادیق خارجی است، نه مفاهیم. (رد گزینه «۳»)

در نهایت باید گفت که به خاطر مغایرت مفهومی وجود و ماهیت، این دو مفهوم از نظر مفهومی ملازمه‌ای با هم ندارند. یعنی می‌توان ماهیتی را تصور کرد که وجود خارجی نداشته باشد، مثلاً ماهیت «سیمرغ» که علی‌الحساب موجود نیست و به همین خاطر، گزینه «۱» جواب صحیح این تست خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

اقتصاد

۱۶۱- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

یادگیرنده: از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

نوآور: ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۶۲- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

الف) ابتدا باید منفعت حاصل از کشت و فروش هر یک از محصولات در پایان سال را محاسبه می‌کنیم:

ریال $210 \times 50 = 10,500$	منفعت حاصل از کشت و فروش هویج
ریال $150 \times 65 = 9,750$	منفعت حاصل از کشت و فروش گوجه‌فرنگی
ریال $120 \times 70 = 8,400$	منفعت حاصل از کشت و فروش سیب‌زمینی

بنابراین چون منافع حاصل از کشت و فروش هویج بیشتر از سایر محصولات است، کشاورز باید زمین زراعی خود را به کشت هویج اختصاص دهد.

ب) مقدار منافع از دست داده گزینه دوم (یعنی ۹,۷۵۰ ریال منفعت حاصل از کشت و فروش گوجه‌فرنگی) هزینه فرصت انتخاب گزینه اول (هویج) است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۶۳- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- فردی که مهارت تعمیر خودرو را کسب کرده و درصدد راه‌اندازی یک کسب‌وکار و کسب درآمد از این مسیر است: کسب‌وکار شخصی (چون متعلق به یک شخص است).

- تعدادی از دوستان که می‌خواهند با استفاده از یک سرمایه اولیه اندک، ایده کسب‌وکار خود را محقق کرده و سپس به جذب سرمایه از سایرین پرداخته و سود حاصل را به نسبت سرمایه آورده خود، تقسیم نمایند: ایجاد یک شرکت (سهامی)

۱۵۷- گزینه ۲»

(مفرد رضایی‌بغا)

وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی از «یک چیز در عالم واقعیت» است. یعنی در ذهن است که وجود و ماهیت مغایرت دارند، اما در عالم خارج، اتحاد و وحدت مصداقی دارند و دو چیز به نام‌های وجود و ماهیت در واقعیت نداریم، بلکه تنها یک چیز به نام آب داریم که وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۵۸- گزینه ۳»

(عمید سوریان)

حمل خود یک مفهوم یا تعریف حقیقی‌اش یا اجزای تعریف حقیقی‌اش بر آن بی‌نیاز از دلیل است و سایر حمل‌ها به دلیل نیاز دارد. این که زمین دارای جاذبه است، یک حمل نیازمند دلیل است، زیرا در تعریف «زمین» از مفهوم «دارای جاذبه‌بودن» استفاده نشده است. بنابراین باید در گزینه‌ها به دنبال حمل نیازمند به دلیل باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بی‌نیاز از دلیل است، زیرا تعریف جسم، «شیء (جوهر) ممتد در سه بعد» است.

گزینه «۲»: وجودشناسی در ذات خود فلسفه است و در نتیجه این حمل نیازمند دلیل نیست.

گزینه «۳»: به دلیل نیاز دارد، زیرا محمول، جزء تعریف آب نیست. تعریف آب، مایع بی‌رنگ، بی‌بو و بی‌مزه است و دلیل شورنبودن آب این است که اگر شور بود، بامزه می‌شد و این با تعریف آب سازگار نیست.

گزینه «۴»: از آن جایی که «عدم» و «نیستی» مترادف هستند، بنابراین حمل یکی بر دیگری، حمل یک مفهوم بر خودش است و در نتیجه نیازمند دلیل نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۵۹- گزینه ۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در قضیه «مجموع زوایای داخلی مثلث ۱۸۰ درجه است» حمل ۱۸۰ درجه بر مجموع زوایای داخلی مثلث حمل شایع صناعی است و نیازمند دلیل است. در قضیه «انسان موجود است» نیز حمل موجود بر انسان حمل شایع صناعی و در نتیجه نیازمند دلیل است.

در بقیه گزینه‌ها محمول ذاتی موضوع بوده و حمل، اولی ذاتی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۶۰- گزینه ۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

فلسفه توماس آکوئیناس تا حدودی به ابن‌رشد و بیشتر به ابن‌سینا متکی بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توماس آکوئیناس نیز اصل مغایرت وجود و ماهیت را مانند ابن‌سینا پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. اما اولین بار ابن‌سینا این کار را کرد.

گزینه «۲»: فلسفه مغرب‌زمین مجدداً از طریق آثار ابن‌سینا و ابن‌رشد با ارسطو ارتباط برقرار کرد، نه بدون واسطه.

گزینه «۴»: توماس آکوئیناس اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن را گسترش داد، نه عینیت وجود و ماهیت.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

(سارا شریفی)

۱۶۵- گزینه ۲»

الف) تعداد سهام آقای بهرامی:

$$\frac{15}{100} = \frac{x}{250,000} \Rightarrow x = \frac{15 \times 250,000}{100} = 37,500$$

ب) درصد مالکیت فرد دیگر در شرکت:

$$\frac{70,000}{250,000} = \frac{y}{100} \Rightarrow y = \frac{70,000 \times 100}{250,000} = 28 \text{ درصد}$$

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

(سارا شریفی)

۱۶۶- گزینه ۲»

الف) هزینه سالیانه پرداخت قبوض و عوارض $= \frac{3}{5} \times 15,500,000$

ریال $= 9,300,000$

ریال $= 7,800,000 = 60,000,000 \times \frac{13}{100}$ اجاره سالیانه پرداختی

ریال $= 24,000,000 = 4 \times 500,000 \times 12$ حقوق سالیانه تمامی کارگران

$= 9,300,000 + 7,800,000$ مجموع هزینه‌های مستقیم سالیانه بنگاه تولیدی

ریال $= 56,600,000 = 15,500,000 + 24,000,000$

ریال $= 3,400,000 = 60,000,000 - 56,600,000$ سود حسابداری بنگاه

ب)

ریال $= 2,760,000 = 230,000 \times 12$ هزینه فرصت سالیانه بنگاه تولیدی

مجموع هزینه‌های مستقیم و هزینه فرصت - درآمد = سود اقتصادی (ویژه) بنگاه

یا

هزینه فرصت - سود حسابداری = سود اقتصادی (ویژه) بنگاه

ریال $= 640,000 = 3,400,000 - 2,760,000$ سود اقتصادی (ویژه) بنگاه

ج)

کل محصول فروخته شده $\times$ قیمت فروش هر یک از محصولات تولیدی = درآمد

$60,000,000 = 120 \times$ قیمت فروش هر یک از محصولات تولیدی

ریال $= 500,000 = \frac{60,000,000}{120}$ = قیمت فروش هر یک از محصولات تولیدی $\Rightarrow$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۸، ۲۵، ۲۶ و ۳۳)

- فردی که می‌خواهد با هدف کمک به افراد بی‌خانمان، ضمن جمع‌آوری

مبالغ اعطایی توسط مردم، هر هفته به‌طور منظم به طبخ و توزیع غذا میان

این افراد اقدام نماید: مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه‌ها

- چند فعال اقتصادی در صنف پوشاک که تصمیم دارند در کنار هم جمع

شده و از مزایای همکاری در راستای تأمین مواد اولیه با قیمت کمتر و

رقابتی‌تر بهره‌مند شوند: تعاونی

(اقتصاد، انتقاب نوع کسب و کار، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۶۴- گزینه ۳»

(کوثر دستورانی)

اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی):

۱- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها، مثال: ترجیح دادن کالایی

۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار

تومان - خرید صرفاً به‌دلیل حراج یا فروش ویژه

۲- توجه به هزینه‌های هدررفته، مثال: خوردن کامل غذایی که سفارش

داده‌اید ولی آن را دوست ندارید، صرفاً به‌دلیل پول پرداخت‌شده بابت آن غذا

- رفتن به کلاس بی‌کیفیت، صرفاً به‌دلیل پرداخت کامل شهریه آن

۳- بی‌صبری زیاد، مثال: سراغ کارهای کم‌ارزش‌تری رفتن، به جای صبر در

تحصیل، یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف

فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن

۴- اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن، مثال: خوش‌بینی زیاد

درباره درآمد آینده و پس‌انداز کمتر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در

زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم

۵- چسبیدن به وضعیت فعلی، مثال: چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از

بررسی گزینه‌های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده

(اقتصاد، اصول انتقاب درست، صفحه ۳۱)

۱۶۷- گزینه «۲»

(مهمرب خان هوشیاری)

فهمیدن اینکه هزینه‌ها را چطور ارزیابی کنیم، تنها بخشی از گرفتن یک تصمیم خوب است. (هزینه هدررفته)

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۳ و ۲۹)

۱۶۸- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

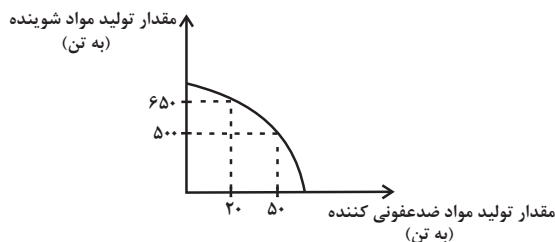
اگر تولیدکننده بخواهد می‌تواند نقطه (د) را تولید کند، اما مرز امکانات تولید به ما نشان می‌دهد که اگر ۱۵۰ واحد کالای B تولید شود، باز هم منابع کافی برای تولید ۲۵۰ واحد کالای A (به جای ۱۰۰ واحد)، وجود خواهد داشت. بنابراین شرکت ترجیح می‌دهد به جای تولید در نقطه (د) در نقطه (الف) تولید کند.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۶۹- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

با افزایش تولید مواد شوینده به اندازه ۱۵۰ تن، ۳۰ تن از تولید مواد ضدعفونی‌کننده کم خواهد شد.

پس میزان هزینه فرصت برابر است با:

$$۳۰ \times ۱,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{تومان } ۳۰ = \text{میلیون تومان}$$

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه ۳۹)

۱۷۰- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند با بودجه مشخص بخرد، در نتیجه با توجه به نقطه «الف» خواهیم داشت:

$$\text{تومان } ۱۰,۰۰۰ = (۸ \times ۱,۰۰۰) + (۱ \times ۲,۰۰۰)$$

حال با توجه به نقطه «ب» خواهیم داشت:

$$۱۰,۰۰۰ = (۴ \times ۱,۰۰۰) + (x \times ۲,۰۰۰)$$

$$\Rightarrow ۱۰,۰۰۰ = ۴,۰۰۰ + (x \times ۲,۰۰۰) \Rightarrow ۶,۰۰۰ = x \times ۲,۰۰۰$$

$$\Rightarrow x = \frac{۶,۰۰۰}{۲,۰۰۰} = ۳ \text{ واحد}$$

ب) با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه فرد برابر با ۱۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای B، ۱,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\frac{\text{میزان بودجه فرد}}{\text{قیمت هر واحد کالای B}} = \text{حداکثر کالای B خریداری شده}$$

$$\Rightarrow \text{عدد } ۱۰ = \frac{۱۰,۰۰۰}{۱,۰۰۰} = \text{حداکثر کالای B خریداری شده}$$

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، حداکثر می‌تواند ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

پاسخنامه

دوازدهم علوم و معارف اسلامی

۲ مردادماه ۱۴۰۵

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

عربی زبان قرآن (۲)

۱۷۱- گزینه «۳»

(مشابه کتاب آبی پیمانه‌ای)

«من»: (پرسشی) چه کسی (رد گزینه ۲) / «بَعَثْنَا»: ما را برانگیخت / «من مَرَقَدْنَا»: از آرامگاهمان (رد گزینه ۴) / «صَدَقَ»: (فعل ماضی) راست گفتند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۷۲- گزینه «۴»

(مبیر بیکلری)

«ما أَرْضَى»: خشنود نکرد (رد سایر گزینه‌ها) / «لَا أَسْخَطَ»: خشمگین نکرد (رد سایر گزینه‌ها) / «لَا عُوقِبَ»: کیفر نشد (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۷۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«تَزَعَمَ»: گمان می‌کنی، می‌پنداری (رد گزینه ۳) / «أَنْكَ جَرَمٌ صَغِيرٌ»: که جرم کوچکی هستی / «عَالَمٌ كَبِيرٌ»: جهانی بزرگ (رد گزینه ۴) / «فِي الْإِنْسَانِ عَالَمٌ»: در انسان، جهانی هست (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَتَجَلَّى»: تجلی می‌یابد، ظاهر می‌شود (رد گزینه ۴) / «قُدْرَةُ اللَّهِ»: قدرت خدا (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

۱۷۴- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروزی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الْوَالِدَانِ»: پدر و مادر / «وَأَوْلَادُهُمَا»: فرزندانشان
گزینه «۲»: «قَدْ اشْتَهَرُ»: مشهور شده است / «وَصَايَاهُ»: سفارش‌هایش
گزینه «۴»: «تَعَلَّمَ»: یادگیری / «الْفَنُّونُ الْأَنْفَعُ»: هنرهای سودمندتر / «المهارات الأدق»: مهارت‌های ظریف‌تر

(ترجمه)

۱۷۵- گزینه «۲»

(معمور بادرین - یاسوج)

«شاعران ایرانی ما»: شعراؤنا الإیرانیون / «شعرهای درآمیخته»: (موصوف و صفت معرفه) الأشعار الممزوجة (رد سایر گزینه‌ها) / «به عربی و فارسی»: بالعربیة و الفارسیة / «می‌سرودند»: کان یُنشدون (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «آن‌ها را تلمیع نام نهادند»: سَمَّوْها بالتلمیع (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

تکته مهم درسی:

فعل غایب اگر در ابتدای جمله، قبل از انجام‌دهنده خود بیاید، باید حتماً مفرد باشد.

(تعریب)

۱۷۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور قاج از کشور انسانی ۱۴۰۳ نوبت دوم تیرماه)

ترجمه عبارت صورت سؤال: ای کسی که از روی نادانی به اصل و نسب افتخار می‌کنی، مردم فقط از یک مادر و پدرند! منظور اصلی عبارت این است که مردم هیچ تفاوتی با هم ندارند و نباید اصل و نسب خود را دلیل برتری بدانند. مناسب‌ترین بیت فارسی برای این مفهوم در گزینه «۲» آمده است، زیرا این بیت نیز بر برابری انسان‌ها تأکید دارد. دقت کنید در سایر گزینه‌ها اگرچه به اصل و نسب اشاره شده است، اما این مفهوم محوری وجود ندارد.

(مفهوم)

۱۷۷- گزینه «۳»

(فاطمه منصور فاکلی)

«من مصدر مزید ثلاثی» نادرست است، «أَهَمَّ» از مصدر مجرد ثلاثی ساخته شده است.

تکته مهم درسی:

اسم‌های تفضیل بر وزن «أَفْعَل» و «فَعْلَى» از مصدرهای مجرد ساخته شده‌اند.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۱۷۸- گزینه «۳»

(کلامران عبداللّهی)

در این گزینه، «خَیر - أسوَّ - أَکْبَر» اسم تفضیل هستند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَكْثَر - أَعْمَق» اسم تفضیل‌اند. دقت کنید که «الأَصَمَّ» ناشنوا اسم تفضیل نیست.

گزینه «۲»: «الأَكْبَر» اسم تفضیل است. دقت کنید که «أَحْسَنَ - أَكْرَمَ - أَجْمَلَ» همگی فعل هستند. (ترجمه عبارت: دانش‌آموز بزرگتر، پاسخ را خوب ارائه کرد و معلم دانش‌آموزش را به‌خاطر موفقیتش گرمای داشت، و چقدر صحنه با تشویق حاضران زیباست!)

گزینه «۴»: «خَیر» اسم تفضیل است. دقت کنید که در اینجا، «شَرَّ: بدی» معنای مصدری دارد، «الأَبْيَضُ - الأَزْرَق» نیز رنگ هستند، پس اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند.

تکات مهم درسی:

(۱) مراقب باشید اسم‌هایی که دلالت بر عیب یا بیماری دارند (مثل: الأَصَمَّ) یا اسم‌هایی که معنای رنگ دارند (مثل: الأَبْيَضُ)، اگرچه بر وزن «أَفْعَل» می‌آیند، اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند.

(۲) دقت کنید فعل ماضی بر وزن «أَفْعَل» را با اسم تفضیل اشتباه نگیرید؛ معمولاً بعد از این فعل‌ها، فاعل یا مفعول می‌آید که نشانه بسیار خوبی برای تشخیص آن‌ها از اسم تفضیل است.

(اسم تفضیل)

۱۷۹- گزینه «۱»

(ابوطالب درانی)

«تَجَار» جمع مکسر «تاجر» و اسم فاعل است.

(اسم فاعل، اسم مفعول و اسم مبالغه)

۱۸۰- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیروری)

«نظارة: عینک» اسم مبالغه است، اما معنای وصفی ندارد، بلکه بر ابزار و وسیله دلالت می‌کند.

نکته مهم درسی:

معمولاً اسم مبالغه به معنای «بسیار ...» است و مفهوم وصف دارد، اما گاهی نیز در معنای «ابزار و وسیله» یا «شغل و حرفه» به کار می‌رود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فعالة» اسم مبالغه به معنی «بسیار پُرفعالیت» است.

گزینه ۲: «جبار» اسم مبالغه به معنی «بسیار زورگو» است.

گزینه ۳: «صبار» اسم مبالغه به معنی «بسیار بُردبار» است.

(اسم مبالغه)

عربی زبان قرآن (۱)

۱۸۱- گزینه ۱»

(محمود باربرین - یاسوج)

«يَتَفَكَّرُونَ»: می‌اندیشند، فکر می‌کنند (رد گزینه ۳) / «فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»: در آفرینش (خلقت) آسمان‌ها و زمین (رد گزینه ۲) / «رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا»: پروردگارا این را بیهوده نیافریدی (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۱۸۲- گزینه ۲»

(آرمین ساعرنده)

«تَدَلَّ ... عَلَيَّ»: بر ... دلالت می‌کنند، بر ... دلالت دارند / «هَذِهِ الْأَشْجَارُ الْكَبِيرَةُ»: این درختان بزرگ (رد گزینه ۳) / «قَدْ نَمَتَ»: (معادل ماضی نقلی فارسی) رشد کرده‌اند (رد گزینه ۱) / «مِنْ حُبُوبٍ صَغِيرَةٍ»: (موصوف و صفت نکره) از دانه‌های کوچکی (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «خَالِقُهَا الْقَادِرُ»: آفریدگار توانایشان (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۸۳- گزینه ۱»

(آبرین مصطفی زاده)

«مَا أَجْمَلُ»: چه زیباست، چقدر زیباست (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «هَذَا الْفَلَمُ الْأَذَى»: این فیلمی که (رد گزینه ۴) / «وَأَجَابَتِ الْمَوَاطِنُ»: وظایف شهروندان (رد گزینه ۲) / «يَنْتَفِعُ النَّاسُ بِهَا»: مردم از آن سود می‌برند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

نکته مهم درسی:

ساختار «مَا أَفْعَلُ» نشان‌دهنده تعجب است و در فارسی به شکل «چه (چقدر) ... است» ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

۱۸۴- گزینه ۳»

(مشابه کتاب آبی پیمانه‌ای)

فعل‌های «أَنْظَرُ» و «أَعِشُ» هر دو برای اول شخص مفرد (متکلم وحده) هستند؛ به معنی: «می‌نگرم» و «زندگی می‌کنم». اگر امر بودند (بنگر، زندگی کن)، به صورت «أَنْظَرُ» و «عِشْ» می‌آمدند.

(ترجمه)

۱۸۵- گزینه ۲»

(میدرفضا قائن‌امینی - اصفهان)

«این دانش‌آموزان کوشا»: هؤلاء التلاميذ المجتهدات (المجتهدات)، هؤلاء التلاميذ المجتدون (المجتهدون) (رد گزینه ۳) / «می‌رفتند»: كَانْ يَذْهَبْنَ، كَانْ يَذْهَبُونَ (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «درس‌ها»: دروس (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (تعریب)

۱۸۶- گزینه ۲»

(روح‌الله گلشن)

ترجمه گزینه ۲: «هرکس دشمنی بکارد، زبان درو می‌کند.»؛ مفهوم عبارت این است که: «انسان نتیجه اعمال ناپسند خود را می‌بیند»، ولی عبارت مقابلش، به این موضوع اشاره‌ای ندارد و غیرمرتبط است.

(مغوم)

۱۸۷- گزینه ۴»

(میدری بگلری)

در گزینه ۴، «ثلاثين» با علامت فتحه درست است.

نکته مهم درسی:

اعداد عقود (۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰ و ...) با علامت «ون» یا «ین» ظاهر می‌شوند.

(فیض مرکات)

۱۸۸- گزینه ۳»

(سید مرمعلی مرتضوی)

صورت سؤال درباره «هذه» سؤال می‌کند که به معنای «هؤلاء» باشد؛ یعنی به شکل جمع (این‌ها) ترجمه شود، این اتفاق زمانی می‌افتد که بعد از «هذه»، یک اسم بدون «ال» بیاید که جمع باشد؛ بنابراین گزینه ۳ پاسخ این سؤال است. ترجمه: این‌ها سلاح‌هایی هستند که متأسفانه برای شکار حیوانات در جنگل‌های کشور استفاده می‌شوند!

در سایر گزینه‌ها، «هذه» مفرد و در صیغه خودش ترجمه می‌شود.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «این چاهی است که مردم از آبش از سال‌های گذشته استفاده می‌کنند، و پاداش کسی که آن را حفر کرد، جاری است!

گزینه ۲: «این کالایی است که مواد ارزشمندی در تولیدش استفاده می‌شود و به همین دلیل قیمتش گران است!

گزینه ۴: «این‌ها با معلمان خود درباره دلیل ایجاد این پدیده صحبت می‌کنند.

(اسم اشاره)

۱۸۹- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ترجمه عبارت: انسان فروتن با صدایی بلند نمی‌خندد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

در گزینه ۲: «لا تترك» فعل نهی است و کسره در آخر آن برای سهولت تلفظ آمده است.

در گزینه ۳: «لا ترغبن» فعل نهی است. (بدی کشت نکنید زیرا شما پشیمانی درو می‌کنید).

در گزینه ۴: «لا تجعل» فعل نهی است. (پروردگار ما، ما را با گروه ستمگران قرار نده).

(قواعد فعل)

۱۹۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ترجمه صورت سؤال: «در کدام عبارت، دو فعل از یک نوع نیستند»
در گزینه «۱» فعل «نَمَت» و «صارت» هر دو ماضی است،
در گزینه «۲» فعل «ابحث» و «قُل» هر دو امر هستند،
در گزینه «۴» فعل «یتراکم» و «ینزل» هر دو مضارع هستند.
اما در گزینه «۳» فعل «انظر» فعل امر است، ولی فعل دوم، یعنی «أوجد»، ماضی است.

(قواعد فعل)

عربی، زبان قرآن (۳)

۱۹۱- گزینه «۳»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«إِنَّ»: همانا، بی‌شک، قطعاً (باید در اول جمله ترجمه شود ← رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «ذو فضل»: دارنده بخشش (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أكثر الناس»: بیشتر مردم (رد سایر گزینه‌ها) / «لا يشكرون»: شکرگزاری نمی‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

(ترجمه)

۱۹۲- گزینه «۲»

(سیر مفسر علی مرتضوی)

«هل يعلم»: آیا می‌داند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «العالم الأكبر»: جهان بزرگ‌تر (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «قد أنطوى»: به هم پیچیده شده است.

(ترجمه)

۱۹۳- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروری)

«ترأهم»: (از فعل «تَرَى»، به صیغه مفرد مذکر مخاطب، و ضمیر متصل «هم» در نقش مفعول تشکیل شده است.) آنان را می‌بینی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «خَلَقُوا»: (فعل ماضی مجهول) آفریده شده‌اند / «عظم»: استخوان / «غصب»: پی (در گزینه‌های ۱ و ۳، «عظم» و «غصب» جابه‌جا ترجمه شده‌اند).

همچنین در گزینه «۱»، «چیزی» اضافی است.

(ترجمه)

۱۹۴- گزینه «۲»

(کتاب تاک-کنکور قاج از کشور ۹۸)

«إِنَّ» تمام جمله بعد از خود را مورد تأکید قرار می‌دهد، بنابراین قید تأکیدی در ابتدای ترجمه می‌آید.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قید تأکیدی باید در ابتدای جمله بیاید (بی‌گمان فخر برای انسانی است که ...)

گزینه «۳»: «قطعاً» در ابتدای جمله می‌آید (قطعاً مردم از کنار ...)

گزینه «۴»: «بدون شک» در ابتدای جمله می‌آید (بدون شک شاخه‌های برخی درختان ...)

(ترجمه)

۱۹۵- گزینه «۱»

(مفسر صبارق مفسنی)

«بهترین چیزی است»: أفضل شيء (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «که به‌دست می‌آوریم»: نکتسبه (رد گزینه ۳) / «جایگزینی»: بدلاً / «خواهیم یافت»: (فعل مستقبل منفی) لَن نجد (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
همچنین در گزینه «۴»، ترتیب اجزای جمله نادرست است.

(تعریب)

۱۹۶- گزینه «۱»

(رُشا معصومی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «أكفاء» جمع «كُفُو» است.

گزینه «۳»: «داء» به معنی «بیماری» و «دواء» به معنی «دارو» است.

گزینه «۴»: «لحم» به معنی «گوشت» و «عظم» به معنی «استخوان» است.

(واژگان و مفهومی)

۱۹۷- گزینه «۲»

(نوبیر امساکلی)

ترجمه عبارت: همانا دروغ انسان را نمی‌کشد، اما آن برای انسان مشکلات بزرگتری به بار می‌آورد!

نکته مهم درسی:

«إِنَّ» (به معنی «قطعاً، همانا») معمولاً در آغاز جمله و «أَنَّ» (به عنوان حرف ربط؛ به معنی «که») در وسط جمله به کار می‌رود.

(هروف مشبهه بالفعل)

۱۹۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۱)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در فعل‌های ماضی، هنگام ساختن مجهول، عین الفعل کسره می‌گیرد: عَوَضَ

گزینه «۳»: «المواطنین» در جمله معلوم، مفعول و منصوب است، اما بعد از مجهول شدن، نائب فاعل می‌شود و باید مرفوع باشد: المَواطنون

گزینه «۴»: در فعل‌های مضارع، هنگام ساختن مجهول، فقط حرف اول (حرف مضارع)، ضمه می‌گیرد: يُسْتَعْمَلُ

(فعل مجهول)

۱۹۹- گزینه «۳»

(رُشا معصومی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصدر فعل، «تَحْمَلُ» است.

گزینه «۲»: فعل از ریشه «ن خ ب» است.

گزینه «۴»: فعل ماضی از صیغه سوم شخص مفرد مذکر است، نه امر.

(قواعد فعل)

۲۰۰- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

فعل «تدرّس» که فعل مضارع سوم شخص مفرد مؤنث است با فاعلش «معلّمة» تناسب دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: در این گزینه ضمیر «ن» در «يُطالَعْنَ» با «الطّالِب» که جمع مکسر «الطّالِب» است، هم‌خوانی ندارد.

گزینه «۳»: در این گزینه فعل «تفهم» که مربوط به مفرد مذکر است، با «زینب» که مفرد مؤنث دوم شخص است، هماهنگی ندارد.

گزینه «۴»: در این گزینه، فعل «تعملان» مربوط به دوم شخص مثنای مؤنث است و متناسب با «هذان الطّبيبان» نیست.

(قواعد فعل)

تاریخ (۲)

۲۰۱- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

پس از شهادت امام صادق (ع)، اسماعیلیه خالص که هنوز بر زنده بودن اسماعیل، فرزند امام صادق (ع) اصرار می‌ورزیدند، به عنوان یکی از انشعابات میان شیعه پدید آمد.

(تاریخ (۲)، امام کاظم (ع)، صفحه ۱۸)

۲۰۲- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در دوران امامت امام صادق (ع)، خلافت قدرتمند بنی‌امیه پس از سال‌ها حکومت از بین رفت و بنی‌عباس که از تبار عباس بن عبدالمطلب بودند، به حکومت رسیدند.

(تاریخ (۲)، امام صادق (ع)، صفحه ۱)

۲۰۳- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

از ویژگی‌های نهضت علمی امام صادق (ع) که تفاوت اساسی با سایر مکاتب داشت، این بود که فقط به دوستان اهل بیت (ع) اختصاص نداشت؛ بلکه طالبان علم از گرایش‌های مختلف در حوزه درسی امام شرکت می‌کردند.

(تاریخ (۲)، امام صادق (ع)، صفحه ۱۵)

۲۰۴- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

شعار فریبنده «الرضا من آل محمد»، در ایجاد وحدت و یکدلی میان طرفداران بنی‌عباس و پیروان علوی بسیار مؤثر بود؛ زیرا هرگونه بحث و اختلاف تفرقه‌انگیز برای تعیین خلیفه تا فرارسیدن موعد مقرر مسکوت می‌ماند.

(تاریخ (۲)، امام صادق (ع)، صفحه ۴)

۲۰۵- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

خلاً سیاسی ناشی از جابه‌جایی قدرت، فضای باز سیاسی را برای امام و شیعیان به وجود آورد.

(تاریخ (۲)، امام صادق (ع)، صفحه ۱۳)

تاریخ (۱)

۲۰۶- گزینه «۲»

(بعروز یحیی)

برخی به علت وجود بعضی رودهای بزرگ و طولیل همچون فرات و عاصی در سمت شمال که هنگام نزدیک شدن به هم در بلندی‌های سرزمین شام، مرزی آبی را پدید می‌آوردند، نام جزیره‌العرب بر آن نهاده‌اند.

(تاریخ (۱)، عربستان و سرزمین‌های هم‌پوار در آستانه ظهور اسلام، صفحه ۲۵)

۲۰۷- گزینه «۳»

(علی‌مفید کریمی)

از پادشاهان مشهور در اواخر سلسله ساسانی، خسرو پرویز است که پادشاهی او مصادف با ظهور اسلام و دعوت سران کشورها از جمله وی به اسلام توسط رسول خدا (ص) بود.

(تاریخ (۱)، عربستان و سرزمین‌های هم‌پوار در آستانه ظهور اسلام، صفحه ۱۸)

۲۰۸- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

پرستش مهر و ناهید در دوران هخامنشی و پرستش بعضی رب‌النوع‌های یونانی در دوره سلوکی و اشکانی به مذهب زرتشتی راه یافت.

(تاریخ (۱)، عربستان و سرزمین‌های هم‌پوار در آستانه ظهور اسلام، صفحه ۲۰)

۲۰۹- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در قرن ششم میلادی که رسول خدا (ص) پا به عرصه هستی نهاد، دین مسیحیت گرفتار وضعیت نابه‌هنجاری شده بود؛ چرا که برخی از روحانیون دنیاطلب مسیحی، تعالیم اصیل و ناب عیسی مسیح (ع) را دستخوش دگرگونی و تحریف کرده بودند؛ بدین جهت، یکی از پیامدهای مهم رسالت رسول خدا (ص) زدودن غبار تحریف و ناراستی از چهره این دین الهی و آسمانی بود.

(تاریخ (۱)، عربستان و سرزمین‌های هم‌پوار در آستانه ظهور اسلام، صفحه ۲۳)

۲۱۰- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

پس از گرایش امپراتور روم شرقی به مسیحیت، تلاش‌هایی برای گسترش این آیین در مناطق شمال آفریقا صورت گرفت که به مسیحی شدن مردم حبشه انجامید.

(تاریخ (۱)، عربستان و سرزمین‌های هم‌پوار در آستانه ظهور اسلام، صفحه ۲۳)